National Library of Canada
Collection Development Branch.
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont. K1A 0N4

PSB / DSP
Received / Reçu
SEP 1987

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1346

Nr. 34 (1954) 1987 | NELJAPÄEVAL, 20. AUGUSTIL — THURSDAY, AUGUST 20 | XXXVIII aastakäik

MUSTA LINDI PÄEV – 23. AUGUST 1987.
Näitame, et meie ei ole unustanud oma ikestatud kaasmaalasi.

Eesti Ohvitseridekogu Kanadas Suvepäev Asta ja Aleksander Luik'i talus Muskokas. (Lähemalt lk. 3)
Foto — K. Lehela ja O. Haamer

154 inimest said surma lennuõnnetusel

Pühapäeva õhtul läks Detroidi lähedal lendutõusul põlema suur MD 80 reisilennuk ja plahvatusel sai surma vähemalt 154 inimest, kõik reisijad ja kogu meeskond. Ka maa peal said lennuki mahakukkumise kohal mitmed vigastada. Õnnetuskohast sai suur rusuväli.

Föderaaljuurdlusbüroo FBI alustas selgitamist, kas plahvatus lennukil ei toimunud enne lennuki allakukkumist ja kas on tunnuseid, et lennukil oli mingi plahvatanud ese. „Reuteri" teatel võib koos maapealsete õnnetusohvritega surmasaanute arv tõusta 160 inimeseni.

Clarki missioon Lõuna-Aafrikas ei andnud tulemusi

Kanada välisminister külastas nelja riiki Aafrikas ja taotles Lõuna-Aafrikas apartheidi-poliitika lõpetamist. Joe Clarkil oli Pretorias välisministri Roelof Bothaga pikem kõnelus Lõuna-Aafrika neegripoliitika üle, kus mõlemad pooled selgitasid omi seisukohti. Kõnelused lõppesid tulemusteta ja lepiti kokku, et ei ole kokkulepet. Tagasi jõudnud Kanadasse, ütles Joe Clark ajakirjanikele, et sügisel Kanadas toimuvail Briti Rahvaste Ühenduse („commonwealth'i") konverentsil ja järgneval Prantsuskeelsete riikide konverentsil tulevad Lõuna-Aafrika poliitika küsimused arutusele peaprobleemidena.

Üldiselt leidis Joe Clark Lõuna-Aafrikas otse vaenuliku vastuvõtu. Valitsuse häälekandja soovitas Joe Clarkil sealt lahkuda. Valitsus oli sinna kutsunud Kanadast indiaanlaste delegatsiooni, kes pressikonverentsil ütles, et Kanada seadku kodus oma asjad indiaanlaste suhtes korda, enne kui läheb Lõuna-Aafrikas teisi õpetama. Nende arvates kohtleb Lõuna-Aafrika neegreid paremini kui Kanada oma indiaanlasi, kes on maa päriselanikud.

200 skautlikku noort Järvemetsa laagris

NEW YORK (ME) — 9 päeva kestnud skautlik laager tõi Lakewoodi kokku 200 noort ja nende juhti, neist mõned ka Kanadast. Laager kandis nime „Skautlikul teel" — mis oli pühenduseks läinud aastal manalasse varisenud kauaaegse ja populaarse noorte juhi skm Herbert Michelsoni mälestuseks, kus nimi oli võetud ühe ta skautliku raamatu tiitlist. Ühtlasi oli H. Michelsoni tütar ngdr „Kiki" Holland gaidilaagri juhiks.

Laagris oli eriti palju nooremaid lapsi/järglasi põgenike teise põlvkonda kuulujate perest. Õnnestunud laagrit tabas alul häirivalt selle teise päeva õhtul ja ööl toimunud raske sadu, mis ujutas paiguti üle madalamal oleva skautide laagri metsaaluse, nii et osa poisse siirdusid ajutiselt magama peaköögi, samuti sauna ruumidesse. Tormiga liitus kohati äike, mis tekitas kahjustusi ka laagri elektriliinides.

Avo Piirisild esitas

Baltlaste soovid Vabariiklaste parteile

AVO PIIRISILD

LOS ANGELES — „Balti-ameerika ühiskond on väga pettunud USA Kohtuministeeriumi tihedast koostööst Nõukogude kriminaaljälitamise süsteemiga," ütles Balti Vabadusliidu esimees Avo Piirisild soovide sarjas Vabariiklaste parteile. „Meie nõustume, et kõiki kes süüdi roimades inimsuse vastu, kaasa arvatud sovjetid, karistatakse. Siiski, süü küsimus ja karistus peab otsustatama õigusmõistmise vastuvõetavas süsteemis õigete tasakaalustatud ja vastuvõetavate reeglite kohaste tõendite alusel."

1971. a. erakonna juurde loodud rahvusgruppide nõuandva kogu (Committee on Minority and Ethnic Participation) koosolekul (hearings) esitasid oma soovid mitme vähemusgrupi esindajad (tunnistajad).

Oma sõnavõtus Avo Piirisild iseloomustas baltlasi kui häid kodanikke oma uuel kodumaal, kes võidelnud USA eest ja kunagi pole reetnud. Ta ütles, et „ühkus oma päritolu üle ja isiklikud kogemused kommunistlike diktaatorite rezhiimidega on põhjuseks, et meie oleme huvitatud Vabariiklaste partei poliitikast teisest vaatekohast kui teised tunnistajad selle komitee ees. Meie oleme huvitatud vabadusest ja õiglusest oma kodumaades ja vabaduste säilitamisest meie elukohamaal. Kuigi iga USA valitsus, vaatamata erakondlikule kuuluvusele, ei ole tunnustanud Balti riikide vägivaldset inkorporeerimist, ei ole Vabariiklaste parteis see reflekteerunud. Vabariiklaste poliitikud ja ametiisikud on tõrksad avaldama oma seisukohti Balti küsimustes. See on avaldunud Balti Vabaduspäeva resolutsiooni vastuvõtmisel Kongressis. Samuti on balti-ameerika ühiskond pettunud, et republikaanid on kehvalt esinenud Nõukogude inimõiguste rikkumise publitseerimisel ja Balti dissidentidele vabaduse nõudmisel."

Avo Piirisild soovitas need nõudmised lisada parteiprogrammi.

NÄDALAKROONIKA

● 10-tonnine Nõukogude Liidu satelliit langes maailmaruumis välja oma orbiidist ja kukkus merde kesk Vaikset ookeani, 3000 miili põhja pool Uus-Meremaad. Nõukogude satelliit oli tüübist Cosmos 1871. Üheksa aasta eest langes üks samasugune Nõukogude satelliit Põhja-Kanadasse.

● Moskva miilitsamehed tahtsid vangistada ajakirja „Glasnost" („Avalikkus") toimetajat Sergei Grigorjantsi, kui see pani kokku väljasaatmiseks oma tsensuurita ilmunud ajakirja teist nubmrit. Grigorjants ei lasknud miilitsat toimetuse korterisse, kuna selle korteri omanikku ei olnud kodus.

Rahvuskomitee soovib selgitust

Kiri president Reaganile Eesti Vabariigi tunnustamise küsimuses

NEW YORK (ME) — Rahvuskomitee juhatuse äsjane töökoosolek peeti kolme eelmise suve traditsiooni kohaselt Lakewoodis üheaegselt Eesti Mängudega. Et käesolev aasta on ÜEKN-i algatusel tunnustatud Eesti Tutvustamise Aastaks, siis selle idee raames tehti erakordsem oluline otsus. Nimelt hakatakse koostöös Eesti Kesknõukoguga Kanadas välja andma trükivormis ingliskeelseid Eestit ja eestlasi tutvustavaid lühikirjutisi teatava aine kohta ehk monograafiaid.

Avalasu ettepanekuna on esimesed kuus monograafiat juba koostanud Rahvuskomitee esinduskogu liige dr. Tõnu Parming. Need kannavad pealkirju: The Republic of Estonia, Estonia and the Second World War, Estonia under Soviet Rule, Estonian-Jewish Relations between the World Wars, The Case of Carl Linnas, Estonian-Americans and Estonian-Canadians, and The Question of War Criminals.

KIRI PRESIDENDILE

Koosolekul otsustati saata ERKÜ kiri president R. Reaganile ühenduses kohtuministri asetäitja (Deputy Attorney-General) Arnold I. Burnsi 14. mai kõnega, milles tundub olevat nagu kahtlev või eksimõtteid tekitav viide Eesti tunnustamise küsimuses USA valitsuse poolt. Ärakirjad sellest kirjast saadetakse kohtuminister E. Meese'ile ja A.I. Burnsile. Samuti otsustati saata ERKÜ kiri välisminister G. Shultzile, milles protestitakse USA Leningradi konsuli äsjast külaskäiku okupeeritud Eestisse. Edasi Rahvuskomitee püüab selgitada-korrigeerida seda valet, mida levitavad viimasel ajal mõned trükised kõmuna, nagu olevat Eestis II maailmasõja ajal hukatud neli tuhat Eesti juuti.

MUSTA LINDI PÄEV

23. augustil New Yorgis toimuva Musta Lindi Päeva ürituste koordineerijaks ERKÜ-poolselt volitati aseesimees K.J. Roosaare. Viimasele kui advokaadile otsustati anda ERKÜ organisatsiooni General Counsel'i tiitel. ERKÜ juhatus tegi Lakewoodi koosolekul veel arvukalt muid otsuseid, näit. koostöö küsimuste alal org. Coalition for Constitutional Justice and Security'ga (CCJS), Chatauqua konverentsi osas, majandusalal jne. Organisatsioonile CCJS on eelarveaasta senine ERKÜ rahaline toetus olnud 5500 dollarit.

●

New Jersey senaator demokraat, F. Lautenberg külastab augusti lõpul Poolat, Rumeeniat ja N. Liitu, kus ta kavatseb selgitada mõningaid aspekte ka inimõiguste küsimustes; kaasaarvatult Balti riikide kaasosa selles. Ta oli juuli lõpus korraldanud sel puhul vastuvõtu baltlaste org-ide esindajaile, kus eriliselt puudutati inimõiguste küsimusi raudkardina taga. ERKÜ esindajana võttis nõupidamisest osa aseesimees K.J. Roosaare.

Rudolf Hess suri Spandau vanglas

Omaaegne Hitleri abi Rudolf Hess suri 93-aastasena Spandau vanglas kus ta oli olnud 46 aastat. Hess lendas 1941.a. Inglismaale rahu sõlmima, kukkus alla, vangistati ja viidi Nürnbergi sõjakurjategijate kohtu ette kus talle mõisteti eluaegne vangistus.

Lääneliitlased pooldasid tema vabastamist humanitaarsetel põhjustel, kuid venelased olid vastu.

MULKIDE SELTSI 10. AASTAPÄEVA

KOOSVIIBIMINE

pühapäeval, 13. septembril 1987 kell 3 p.l.
Toronto Eesti Majas.

● Õhtusöök veiniga $20.00 ●

Registreerida enne 10. sept. — Elmar Silm 486-6683

PIIBLIPÄEVAD
21.–30. augustini

Piibliloengud peetakse esmaspäeval, 24., teisipäeval, 25., reedel, 28. ja laupäeval, 29. augustil kell 10–12 p. ja 1–3 p.l. Ühislõuna kell 12 p.
Piiblipäevade raames peetakse järgmised jumalateenistused:
Laupäeval, 22. augustil kell 7.30 õhtul
Pühapäeval, 23. augustil kell 11 hommikul (ingliskeelne) ja kell 3 p.l.
Esmaspäeval, 24. augustil kell 7.30 õhtul.
Teisipäeval, 25. augustil kell 7.30 õhtul.
Reedel, 28. augustil kell 7.30 õhtul. Lauavestlus.
Laupäeval, 29. augustil kell 7.30 õhtul.
Pühapäeval, 30. augustil kell 11 hommikul (ingliskeelne) ja kell 3 p.l.
Osalevad pastorid Harry Leesment Austraaliast, Evald Kiil, Endel Meiusi ja Jaanus Kärner Ühendriikidest, Märt Vähi Ida-Kanadast ja kohapealsed. Laulu ja muusikaga teenivad koor, solistid ja ansamblid.
Piiblipäevad toimuvad EMMANUELI KIRIKUS,
21 Swanwick Ave. Toronto. TERETULEMAST.

MUSTA LINDI PÄEV – 23. AUGUST

Kandke musta linti rinnas, riputage lint maja ette ja auto antenni külge!

Torontos toimub

PROTEST-DEMONSTRATSIOON TORONTO RAEKOJA EES 23. AUGUSTIL KELL 2.30 P.L.

Teistes keskustes kontakti võtta kohaliku esindajaga.

„MEIE ELU" – „OUR LIFE" – Estonian Weekly
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada, M4K 2R6. Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J. USA. Tel. (201) 262-0773.

„Meie Elu" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada. — Tel. 466-0951.

„MEIE ELU" kontor avatud kuulutuste ja tellimiste vastuvõtmiseks: Esmasp., kolmap. ja reedel kl. 9 hm. – 5 p.l., telsip. ja neljap. kl. 9 hm. – 8 õhtul. Juunis, juulis ja augustis laupäeviti suletud.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. ⊕ USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. ⊕ Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00. ⊕ Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $39.00, 6 k. $19.50, 3 k. $9.75. USA-sse 1 a. $48.00, 6 k. $24.00, 3 k. $12.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $93.00, 6 k. $46.50, 3 k. $23.25.

ÜKSIKNUMBER — 75¢

KUULUTUSHINNAD: 1 toll ühel veerul — esiküljel $6.50, tekstis $5.50.

Õhuruum jääb kitsaks

See on see teade, mis USA avalikkus lansseerib reisijale publikule. Lendajaid on palju, vastavalt sellele ka lennukeid, mis tuleb korrapäraselt õhus hoida, et lennureisijaid ühest kohast teise ohutult toimetada. Reisilennuk on saanud domineerivaks transpordiks, sest see pakub ajasäästu ja kindlaid eeliseid teiste transportide üle. Kuid sellega kaasuvad teised nähted, nende hulgas ka kindel närvikõdi ja pinevus ühest kohast teise jõudmisel.

Isiklikud kogemused algavad juba 1936. aastast lennuga Tallinnast Varssavi ja tagasi. Kasutuses poola lennuliini LOT-i moodne Lockheed Elektra, mis oli tolajal vist kiiremaid reisilennukeid, 300 km tunnis, mis tõusis Ülemiste kitsavõitu lennuväljalt mingisuguse rahvusvahelise seltskonnaga, et viia seda rahvast Poola pealinna. Puudusid veel stuardid, kuid seda elavamalt liikus ringi konjakipudel ja klaasid sidrunilõikudega ja seltskond tundis end hästi.

Kuid kusagil Pärnu õhuruumis varitses äikesepilv, mida tuli läbida loksumiste saatel. Kadusid konjakiklaasid ja seltskond muutus omaette vaikseks. Äikesetorm haihtus kusagil Leedu kohal ja Varssavisse maandumine oli kõigiti rahulik. Palju aastaid hiljem kandis hoopis suurem ja kiirem reisilennuk reisija Lissabonist New Yorki. USA idarannik oli läbinähtamatus mustas udus kui maabusime Kennedy lennuväljal. Mõni tund hiljem kandis teine lennuk Toronto suunas. Kuid ikka läbi musta udu ja mitmekümne järjekorda ootava lennuki, millistele vastu maandus saabuvaid reisilennukeid, et omakorda maanduda. See on imestusväärne liikluskontroll ja radarpeilimise täpsus, mis kestab ööd ja päevad ja tagab julgeoleku.

Teinekord juhtume startima Miamist, vastu äikesetormile ja läbi sellest. Suur „Jumbo" paiskub üles ja alla, kaldub ühele ja teisele küljele kuni lõpuks äike jääb seljataha. „Dessad" on sarmikalt rõõmsad, pakuvad päevakohast einet ja serveerivad jooke. Lend ja elu võivad jälle edasi minna.

Atlandi lendudel ei ole juhust olnud kriitilisi silmapilke üle elada. Kui selleks mitte pidada Bermuuda-New Yorgi vahelist lendu ühe suitseva mootoriga Super Constellationil.

Kuid peamiselt on koormatud USA õhuruum ja selle koormusega kaasuvad ohud. Arvestatakse, et USA-s lendab iga kahekümne nelja tunni jooksul 26.000 reisijat. Lennuliinid kinnitavad, et 1985. aastast ei ole ükski lennuliinide kasutaja surma saanud. Samal ajal raporteeritakse, et k.a. esimese kuue kuu jooksul on registreeritud 494 õhu kokkupõrke võimalust, mis on 27-protsendiline tõus eelmise aasta kuue kuu omast. Samal ajal on USA õhukontrollerite eksitused tõusnud 21 protsendi võrra 654 juhtumi peale.

Nii asetataksegi rõhk õhukontrollerite koormatusele, kes peavad igal antud ajal kontrollima 20 õhusoleva lennuki lennuteed. Õhukontrollerite tähelepanu vähendamist iseloomustab ka asjaolu, 1981.a. streigiga vabastati neist ülesandeist 1/3 kontrollereist. Enne streiki oli USA-s 16.300 kontrollerit ja nüüd kuus aastat hiljem on neid ainult 15.200.

On küsitud ka, kas liinilendurid saavad pidevalt vajalikku treeningut ja arstlikku läbivaatust. Vastus lennuliinide poolt on jaatav ja seletatakse, et piloodid saavad oma oskuste ülevaatuse koos tervise inspektsiooniga kaks korda aastas. Ka saavad reisilennukid lisavarustust lennutööstuste poolt hoiatusmehanismide abil kui reisilennukid lähenevad üksteisele lubamata kaugusse.

Aastate kestel olnud õnnetused reisilennukitega jätavad tavaliselt masendavd muljed. See on ka mõistetav surmasaanute arvu tõttu. Kuid ometi on lennuliinid suutnud oma tegevust õigustada või kas sellepärast, et näiteks autoõnnetustel surmasaanute koguhulk ületab lennuõnnetustel hukkunute arvu. See ei õigusta veel, et lennuliinid ja kontrolliv valitsus ei peaks tegema oma ülima, et lennuõnnetusi vältida.

V.

ROYAL LEPAGE
REAL ESTATE SERVICES LTD., BROKER
2320 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6S 1P2
Esindaja
EHA KAJAK-NIITSOO
Tel. kontoris 762-8255
kodus 762-6326

TORONTO EESTI ÜHISPANK
958 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6
Ühenduses on jõud
UUED KÕRGE %-GA KINNISED TÄHTAJALISED HOIUSED!
1 AASTA — 8,50%
2 AASTAT — 8,75%
3 AASTAT — 9,00%
Informatsiooniks helistage 465-4659
Pank avatud esmasp.–reedo 10:00–3:00
Teisip. ja neljap. õhtuti 5:30–8:00

Avaldamata lugejakiri

Mida oleksite Teie teinud Linnase asemel?

Üks lugejakiri, mis saadeti „The Toronto Sun" toimetajale 10. juulil 1987, kõlab tõlkes järgmiselt:

Dear Sir,

Viidates Teie 3. juuli artikli „Deathrow Nazi Dies" peale ütlen: häbi teile, et tembeldate ühte surnud meest natsiks ilma igasuguse tõendita!

Ma uskusin, et „The Sun" teab paremini kui et ilma kriitikata korrutada igat asja mida KGB söödab uudistevõrku teatud juudi organisatsioonide kaudu. Üks asi on kindel, Tartu lähistel polnud saja miili ulatuses tuhandeid juute, et ta (Linnas) oleks saanud neid hukata.

Ärge mõistke mind valesti. Ma kirjutasin 12. detsembril 1986 Ameerika Ühendriikide presidendile öeldes, et keegi pole kutsunud Linnast eesti rahvuskangelaseks ja ma palun Teid mitte lasta OSI-d (Eriuurimiste ametkonda) teha Linnasest eesti rahvusmärtrit, sest meil on neid (märtreid) niigi liiga palju. Linnas tegi ainult seda, mis oli tema kohus kui sõdur ja patrioot.

Mida mina veel praegugi küsin iseendalt on see: mida oleksin MINA teinud, kui mina oleksin olnud sel ajal Tartus Linnase asemel? Peale seda, kui olete lugenud alljärgneva lühiülevaate sellest mis (Eestis sel ajal) juhtus, teie peaksite esitama enesele sama küsimuse — see on, mida oleksite teie teinud (Linnase asemel)?

KES OLI KARL LINNAS?

Juulis 1941 Karl Linnas oli 21-aasta vanune noormees, teinud oma sõjaväeteenistuse, lõpetades selle lipniku astmega. Ta oli astunud ülikooli ja astunud üliõpilaskorporatsiooni (enne kui need keelustati Nõukogude poolt a. 1940) ning tõenäoliselt ka Kaitseliitu (mis samuti keelustati).

Kui Hitler ründas oma liitlast ja kollaboratööri (sõbrad 1939. aasta augustist saadik, mil nad Molotov-Ribbentropi paktiga jagasid tulevase sõja saagi), siis Stalin kuulutas välja oma valdkonna hävitustaktika. Meenutage lühidalt selle eellugu:

NÕUKOGUDE OKUPATSIOON EESTIS

Te olete näinud kuidas Nõukogude Liit sundis peale te valitsusele ühe nn. sõpruslepingu, saavutanud sõjaväelised baasid te maal kuhu toodi Punaarmee üksusi enam kui kaks korda suuremal arvul kui te oma sõjavägi. Siis, aasta hiljem, juunis 1940, tuli uus ultimaatum ja maa täielik okupeerimine millele peaaegu vahetult järgnesid „spontaansed" demonstratsioonid imelik kude osavõtjatega, enamuses importeeritud karakterid Nõukogude baasidest, saadetuna Nõukogude tankidest. Nõuti uut valitsust mis oleks vastuvõetav sovjettidele. Selle järel tulid kurikuulsad ja isepärased valimised mida tuntakse „Balti valimiste" nime all. Tehti „nuku-parlament" mis „üksmeelselt" otsustas paluda Kremlit Eestit vastu võtta Nõukogude Liitu. Seda sündmust jäädvustaval fotol on näha kaks rida punaväe madruseid ja sõdureid rivistatult näoga rahvasaadikute poole. Teate ka, et samasugused sündmused leidsid aset Lätis ja Leedus, samadele päevadele sünkroniseeritult, ikka sama „spontaanselt".

Juhtus ka, et üksteise järele arreteeriti, deporteeriti või mõrvati President ja teisi juhtivaid isikuid, kuni juuni 13/14. ööl 1941 umbes kümme tuhat isikut (üks protsent kogu te rahvast) toorel viisil kokku korjati ja Siberisse deporteeriti. See oli vaid nädal aega enne Hitleri pöördumist oma liitlase vastu. Kui Wehrmacht lähenes Balti riikidele, läksid Stalini hävituspataljonid õieti tegevusse, hävitades varandusi, sooritades kohutavaid vägivallaakte tsiviilelanike vastu — olgu need mehed, naised või lapsed. Nooremad mehed viidi maalt välja Venemaale mobilisatsiooni ettekäändel.

OMAKAITSE

Kas seda kõike nähes saate aru, miks need kes said, läksid metsa varju ja uuesti elustasid eelmisel aastal keelustatud Kaitseliidu, et niipalju kui võimalik kaitsta oma rahvast ja varandust? Tegelikult muudeti suuri alasid Eestist ebamugavaks Punaarmeele, millega need alad said jälle eestlaste kontrolli alla nädal või enamgi enne sakslaste saabumist. Ka Tartu linn vabastati eestlaste poolt. Kõike seda ei tehtud mitte selleks, et aidata sakslasi, vaid selleks, et päästa eesti rahvast kommunistide metsikustest. Kas see teeb siis teid natsiks? Need Omakaitse üksused muidugi likvideeriti peatselt saksa võimude poolt, kuid paljud võtsid selga sakslaste hallid vormid, kuna see oli ainukene võimalus Nõukogudelé kätte tasuda. Saksa sundmobilisatsioon, illegaalne nagu ta oli, tuli hiljem.

Mis puutub „natsi kontsentratsioonilaagrisse" Tartus, mille komandöriks olemises Linnast süüdistatakse, siis tuleb tähendada, et enamik sõdadest toodavad vange. Ja arvestades neid vägivallaakte mida kommunistid sooritasid Eestis viimaste nädalate ja kuude jooksul, pole imestada et Tartus oli palju vange. Jah, isegi enne kui saksa sõjaväägi saabus. Ja paistab, et võttis üsna pisut aega enne kui sakslased need vangilaagrid üle võtsid. Paistab ka, Nõukogude oma andmete järgi, et Linnas määrati valvuri kohale tema eestlastest sõjaväeliste ülemuste poolt. Peame ka meeles, et vangivalvurid on vajalikud ametnikud, legaalsed igas riigis, ja pealegi üks sõdur ei saa temale antud käsule Ei-ga vastata. Vähemalt mitte aastal 1941 ja tõenäoliselt ka mitte tuleviku konfliktide ajal.

Nüüd siis, mida Karl Linnas tegelikult tegi?

Teatud sorti aruanne sellest Nõukogude „kohtust", mis peeti Linnase üle jaanuaris 1962, on inglise keeles kättesaadav, sovjettide kirjastuse lahkusest. Selle raamatu nimi on lihtsalt „12 000", trükitud aastal 1963. Kuigi see on segu jutumärkides tsitaatidest ja ümberjutustustest, mis tihti vürtsitatud mõnitava propagandaga ja kus on napilt otseseid fakte ja arvusid või kuupäevi, see on parim mis on kättesaadav, kui mitte arvestada õnnetut sissekukkumist nõukogude prokuratuuri ametlikus ajakirjas „Sotsialistlik Legaliteet". See sai kahelehekülgelise valmis-kokkuvõtte trii unali toimingust ja otsusest trükkimiseks juba kuus nädalat enne tribunali algust. (Äpardus juhtus arvatavasti sellest, et esialgu detsembris plaanitsetud istung lükati mingipärast edasi jaanuarile. Tõlkimisel lisatud.) See on miks ma seda olen kutsunud „sham trial'iks" mille otsused on kehtetud mitte-sotsialistlikus õiguskorras. Selles raamatus avaldatud otsuses süüdistatakse Linnast õige mitmes asjas. Et ta võttis osa Nõukogude võimu vastasest võitlusest, et ta oli Tartu kontsentratsioonilaagri ülem, et ta koos karistava osakonna (punitive organ) juhtivate tegelastega käitus halvasti vangidega, et ta komandeeris ohvitsere ja valvureid kes vedasid kinnipeetavaid bussides ja veoautodes hukkamispaigale ja seal neid hukkasid. Teda süüdistati ka saksa sõjaväkke minekus 1942.a. mais.

See kõik on muidugi väga halb Nõukogude seisukohalt. See on ka traagiline üldise humaansuse seisukohalt. Kuid mida Linnas tegelikult tegi? Me ei tea seda. Ühendriikide kohtutes ainult kuulati (ja nähtavasti usuti) mida KGB neile andis. Tartu 1962. aasta tribunal koosnes kolmest liikmest — Pavel Atanasyev, Nõukogude Eesti Ülemkohtu aseesimees (nähtavasti üks venelane), koos Pala Külanõukogu esimehega ja ühe energeetika eksperdiga Tartu Mehaanika Aparaatide Vabrikust. Kõigil kolmel süüalusel (kaks neist tagaselja) oli kohtu poolt määratud kaitsjad advokaadid, „et kindlustada täpset kinnipidamist Sovjeti kohtu protseduuri juhtivaist põhimõtteist, demokraatia ja õiglus". Need vähesed küsimused, mida need kaitsjad esitasid tunnistajatele, ei erine oma iseloomult sellest mida prokurör esitas. Surmaotsus üteldi olevat lõplik, mille vastu ei ole ei väljakutset ega edasikaegust (not subject to challenge or appeal).

USA KOHTUS

Ühendriikide kohtus otsustati ainult seda, et Linnas oli jätnud midagi kirjutamata oma sisseränu soovi-avaldusele mida ta oleks pidanud avaldama. Nii nagu seaduses seisab, sellest on küllalt, et ära võtta tema USA kodakondsust ja teda maalt välja saata. Mille vastu saab vaielda, on asja otsustamiseks valitud protseduur. Nimelt, Eriuurimiste ametkond, OSI, esitas asja arutamise vältel deporteerimise otsuseks täiesti mittevajalikke Nõukogude „dokumente" mis sisaldasid kriminaalsüüdistusi, dokumendid mida kaitseadvokaadil ei olnud võimalik korralikult järele uurida ega ka esitada omapoolseid tõendeid selle vastu, arvestades kohtupidamiseks valitud tsiviilprotsessi korda. See muutis kogu asja „känguru-kohtuks" ja kaebealuse iseloomustamiseks suurmõrvarina nii, et ühtegi riiki ei leidunud, peale Nõukogude Vene, mis oleks valmis olnud deporteeritut vastu võtma. Kui viimati Panama, humanitaarseil põhjusil, oli nõus talle viisat andma, siis üks „troika" ruttas New Yorgist Washingtoni ja kuidagi mõjutas Panama saatkonda tagasi võtma lubatud viisat. „Troika" kosseisu kuulusid Eli Rosenbaum (Ülemaailmse Juutide Kongressi advokaat), Manachem Z. Rosensaft (Juutide Holokausti Laste Rahvusvahelise Võrgu esimees) ja Elizabeth Holtzman (kes oli peamine tegur OSI seaduse läbiviimisel).

Peale Panama viisa tagasitõmbamist, Linnas viidi imekiiresti lennujaama ja saadeti vastu teda ootavale surmaotsusele. See oli ilmselt üks julm, kättemaksuhimuline karistus ühe administratiivse süüteo eest, eriti arvestades, et samal ajal miljonitele teistele seadusvastaselt sissetulnutele sama valitsus pakub universaalset amnestiat.

See lõplik USA Ülemkohtu istung leidis aset Suurel Reedel ja kuue kohtuniku pooltolekul kolme vastu tehtud otsus kuulutati välja ja koheselt järgnev deporteerimine leidis aset Lihavõttepühade esmaspäeval (20. aprillil 1987). Selle ajalooline sümbolism on silmapaistev.

E. ARUJA
(Järgneb)

EESTI LILLEÄRI
AARDVARK
1065 STEELES AVE W
NORTH YORK ONT
M2R 2S9
Omanik LINDA SEPP
736-1170
Kodus 223-0201
AARDVARK FLORIST LTD
Avatud 7 päeva nädalas ⊕ Üleöinna kohaleviimine

Olgem eestlased, aga saagem ka eurooplasteks!

Tõnn Sarv, rubriigis „Keelest keelde", kirjutab järgmist:

Laias laastus võiks vist igas rahvuskultuuris eristada kaht küllaltki tinglikku, kuid samas siiski selgesti nähtavat osa: oma ja võõrast. Esimene on kultuuri originaallooming, vaid temast endast lähtunud ja vaid temasse endasse puutuv; teine on sellesse kultuuri tõlgitud, sisse toodud ja seal nii või teisiti omaks võetud-saanud osa.

Mõnes mõttes võiks tõlkijat võrrelda isegi sõduriga kultuuridevahelisel rindel, omalaadsel „tõlkevallil", kus käib lakkamatu sõda — kultuurisuse nimel. Sest igale rahvuskultuurile on äärmiselt oluline ka see, et tema jaoks tähtsad naaberkultuurid teda samuti kultuurseks peaksid. Kuid kultuurseks peetakse üksnes neid kultuure, milles sisalduvad äratuntavalt tõlgitavad osised.

ÄRKAMISAEG

Ülimalt õpetlik on selles suhtes jälgida Eesti ärkamisaega, meie rahvuskultuuri loomise ajajärku.

Me võime küll uhked olla oma mitme tuhande aastasele traditsioonilisele kultuurile, millele lähimatel naaberrahvastel on vähe kõrvale panna. Kuid just ärkamisajal saadi valulise selgusega aru, et see kõik ei maksa naaberkultuuride meelest midagi. Nende jaoks olime me ikka barbarid, ilma kirjanduseta, ilma kultiveeritud kirjakeeletagi... Äärmiselt täpselt väljendati seda sõnadega: andke rahvale eepos ja ajalugu, ja ta on päästetud.

Et esimesena püüti tõlkevall püstitada kõige lähema, balti-saksa kultuuri suhtes, oli endastmõistetav. Ja et tol hetkel oli balti-saksa kultuuris aktuaalseks saanud lauluseltside, liedertafelite tegevus, oli ka endastmõistetav, et esimeseks rahvuslikuks suurürituseks kujunes just eesti laulupidu.

„Enam euroopalist kultuuri! Olgem eestlased, aga saagem ka eurooplasteks!" — see „Noor-Eesti" juhtmõte väljendas taas vägagi täpselt põhiprobleemi tolle hetke kultuuriorientatsioonis. Vähe on sellest, kui vaid nimetada seda, mis meil on, rahvuskultuuriks, endid eestlasteks. Vähe on sellest, kui luua vaid kitsalt „oma" kultuuri. Vaja on viia end täielikult vastavusse euroopalike standarditega, ehitada tõlkevall välja täies ulatuses. Alles siis, kui me saame oma emakeeles opereerida ka saksa, prantsuse, inglise ja itaalia kultuuri olulisemate väärtustega, üldeuroopalike väärtustega, alles siis võime end pidada kultuurrahvaks Euroopa silmis...

RAHVUSLIK OMAPÄRA

Väärib tähelepanu, et 19. sajandil toimus nn. rahvuslik ärkamine tegelikult kõigil Euroopa rahvastel — ka sakslastel, prantslastel, inglastel, itaallastel. Kõikjal püüti jõuda rahvusliku omapära defineerimiseni, tõmmata piire üldeuroopalike, dominantsete kultuuride ja omaenda, uni-kaalse vahele; seada valvesse tõlkijate kordoneid, tõkestada võõraste kultuuriilmingute kontrollimatut levikut.

XX sajandi esimestel aastakümnetel loodi meil praktiliselt kogu emakeelne teadusterminoloogia — täas obligatoorne kultuuriilming või -tunnus euroopalikus mõttes. Praegu võidakse küsida: milleks üldse teha teadust, eriti reaalteadust, emakeeles, kui valdav enamik maailmateadust publitseeritakse ju inglise keeles... Kahtlemata on see olukord toonud kaasa paljude rahvuslike koolkondade nivelleerumise ja allakäigu... Meil avaldub praegu samasugust mõju korduvalt kritiseeritud nõue esitada väitekirjad vene keeles...

Pruugib vaid heita pilk nende rahvuskultuuride poole, kus pole iialgi ehitatud seda „võõrast" osa, kus puudub rahvuskeelne teadus... Kus on udmurdi füüsikud? Kus komi astronoomid? Millal ilmus marikeelne Homeros?...

Nendel kultuuridel pole kunagi olnud „ärkamisaega", nad pole endid kunagi üritanud kaitsta tõlkevalliga...

Me võime sedasama näha ka oma tänapäevakultuuris. Niipea kui kuskil tõlkerindel jääb kaitsetegevus soiku, nii kohe algab terminoloogiline segadus, tungivad sisse võõraste kultuuride tõlkimatud elemendid, maad võtab anarhia, langus ja allakäik.

Osalemine maailmakultuuris tähendab meie jaoks kõigi euroopaliku kultuuri olulisemate ilmingute kiiret ja operatiivset tõlkimist meie rahvuskultuuri märgisüsteemi.

(„Vikerkaar" nr. 3, 1987. a., Balt-Press)

Kõikideks kindlustusteks
H. LATER & CO. LTD
„Insurance"
1482 Bathurst St.,
Toronto M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

KODUMAALT

Ühe arsti hoole all kuni 2300 inimest

Pikemat aega ei olda rahul Tallinna rahva meditsiinilise teenindamisega. Puudu on arste, eriarste eriti. Arstid töötavad ülekoormusega, laboratooriumides on töötajatest puudus. Polikliinikutes ja ambulatooriumides on pikad järjekorrad, inimestel on raskusi arsti vastuvõtule pääsemisega, õigeaegse diagnoosi ja kvalifitseeritud abi saamisega. Viletsalt edeneb tööstusettevõtete tööliste meditsiiniline teenindamine (ühe tsehhiarsti hoole all on kuni 2300 inimest!) Parem pole asi ka põhiliselt naistest koosnevates töökollektiivides. Profülaktika eiramine on viinud asjad niikaugele, et Tallinnas antakse töövõimetuslehti välja rohkem kui vabariigis keskmiselt (juurdekasv aastas 1,2 protsenti).

Eesti päritoluga Saksa saadik

Saksa suursaadikuks Moskvas on alates 1. aprillist Andres Meyer-Landrut, kes sündis Tallinnas 1929.

Ta oli Lääne-Saksa saadikuks Moskvas juba aastatel 1980-1983.

Eestit jätkub mitmele. Eks ole ju Rootsi suursaadikuks praegu Washingtonis Hiiumaa mõisnike päritoluga krahv Wilhelm Wachtmeister.

Et linna tervishoiuosakonna juhataja R. Kotkas oli juba saanud parteilise karistuse, piirduti tema puhul tõsise hoiatusega.

●

Miks tallinlane pole rahul ühistranspordiga... Näiteks mullu oli kirjalikke pöördumisi Tallinna Autobussikoondisse eelmise aastaga võrreldes 44% rohkem, kusjuures kolmekordistusid kaebused juhtide peale, kes käitusid reisijatega jämedalt. Inimesed pahandavad ebaregulaarse bussiühenduse, külmade ja räpaste busside pärast jne.

Taksopargis on kaebuste arv eelmise aasta tasemel. Hädad samuti tuttavad: juhtide ebakorrektsus, soovitud sõidust keeldumine, ebaausad arved...

„Rahva Hääl" 9. juunil, 1987. a.
Balti-Press

Aktuaalsel teemal

Kanada parlament kutsuti kokku immigratsiooniseaduse kiireks muutmiseks

Kanada valitsus pidas erakorralise koosoleku 30. juulil Meech Lake järve kaldal, Quebecis. Pakitsevaks probleemiks oli parlamendi kokkukutsumine kiirendatud korras, et muudatusi teha Kanada kehtivas immigratsiooniseaduses. Valitsus taotleb õigust illegaalsete immigrantide tagasisaatmiseks endisele asukohamaale, ka siis kui nad peavad endid poliitilisteks põgenikeks. Vajaduse selleks kutsus esile 174 sikhi salajane tulek 12. juulil Nova Scotia randa. Neil ei olnud kaasas isikut tõendavaid dokumente, kuid nõudsid enestele poliitilise põgeniku staatust. Valitsusele teadaolevatel andmetel on Euroopa riikide sadamates valmis 5 kaubalaeva kuni 2000 illegaalse isiku toomiseks Kanada randa, et siin nõuda enestele poliitilise põgeniku staatust.

Viimase 14 kuu jooksul on Kanada valitsus poliitilise põgeniku staatuse andnud 18 000 immigrandile. 23 700 poliitilise põgeniku staatuse taotlejat ootavad otsuse langetamist, mis võib praeguse korra juures kesta aastaid. Kogu selle aja jooksul on neile kindlustatud rahaline toetus, prii korter, toit, riietus, tasuta arstiabi ja hambaravi. Lisaks sellele tasuta koolihariduse ja tasuta transpordi kasutamine. Kõik maksumaksjate kulul ja Kanada liberaalse immigratsiooniseaduse alusel. See seadus kehtestati kui liberaalid Trudeau juhtimisel moodustasid enamuse parlamendis.

Immigratsiooniseaduse muutmisega valitsus ei taha sulgeda Kanada piire tõelistele poliitilistele põgenikele, kuid USA eeskujul panna piir terroristide ja parema elu võimaluste otsijate sissevoolule Kanadasse. Need tuleb tagasi saata sinna, kust nad tulid ja lõpetada tasuta elamine Kanadas nendele, kes siia tulles hakkavad enestele nõudma poliitilise põgeniku staatust. Põgeniku staatust tuleb neil hakata taotlema oma asukohamaal.

Uue seaduse alusel tahetakse suurendada karistusi nendele, kes illegaalselt püüavad inimesi tuua Kanadasse. Nejd karistatakse vangistusega kuni 10 aastat ja rahatrahviga kuni $500.000.

ILLEGAALSED SIKHID

Varajasel hommikutunnil ja udukatte varjus tulid Kanada randa Nova Scotias 12. juulil 174 isikut, India päritoluga, ilma isikut tõendavate dokumentide ta, ning hakkasid nõudma enestele poliitilise põgeniku staatust, koos vastava kohtlemisega Kanada valitsuse ja hooldusametite poolt. Maaletulijad osutusid India sikhideks, kes maale tulles viskasid ära või rebisid katki oma isikut tõendavad dokumendid.

Sikhide organiseeritud maaletulek ja plaanitsetud poliitilise põgeniku staatuse nõudmine tekitas Kanadas üldise pahameeletormi. Ajakirjandus hakkas ründama valitsust, et see ei ole muutnud immigratsiooniseadust ja süüdistas rannavalvet, et see ei olnud suuteline kindlaks tegema sikhe maale toovat laeva enne kui see oli väljumas Kanada territoriaalvetest. Lisaks sellele hakkas peaminister, välisminister, kohtu- ja immigratsiooniminister saama hulgaliselt protestikirju, milledes nõuti illegaalsete isikute kohest tagasisaatmist ja nende maale toojate karistamist.

Kanada politsei tegi kindlaks, et maale tulnuist 165 olid sikhid, 4 muslemid, 4 hindud ja 1 türklanna. Maale tulnute üldiseks seletuseks oli et nad põgenesid Indiast. Nad olevat asunud laevale ühes Araabia mere sadamas. Rannas ära visatud dokumentide alusel politsei tegi kindlaks, et suur osa, kui mitte kõik tulijatest on elanud mõnda aega Euroopa riikides. Kunas nad sinna tulid ja miks nad ei võinud, või ei saanud, sinna elama jääda, pole veel küllaldaselt selgitatud.

Laev „Amelie", millega tuldi Kanada randa, sõitis välja Rotterdami sadamast Hollandis 23. juunil. Laeva omanikuks on Lewoly-nimeline kompanii, asukohaga Tshiilis või Costa Ricas. Lahkuv laev peeti kinni Kanada territoriaalvetes rannavalve laevade poolt ja toodi Dartmouth'i sadamasse, kus see lähemal ajal ära müüakse. Laeva müümisest on huvitatud mitmed isikud, kellel on nõudmisi Lewoly kompanii vastu.

TULUTOOV ETTEVÕTE

Illegaalsete isikute toomise Nova Scotia randa organiseerisid rahvusvahelised sahkerdajad. Sinna kuulus Nirayan Singh Maan Inglismaalt. Teda nähti Nova Scotias 2 päeva enne „Amelie" saabumist. Ta tõenäoliselt lahkus lennuteel, enne kui politsei ta leidis. Rootslane Rolf Nygren muretses laevale Kanada merekaardid ja viibis N. Scotias koos Maaniga. Temal ei õnnestunud põgeneda. Politsei arreteeris ta Halifaxi lennuväljal. Kohus määras talle karistuseks 1 aasta vangistust ja trahviks $5000; Jasvir Singh Indiast oli üks Maani abilistest. Tema arreteeriti koos Nygreniga. Karistuseks sai 3 kuud vangistust ja $5000 trahvi; Castor LaSalle Hispaaniast juhtis „Amalie" randa. Temal oli kavatsus viia laev Kanada vetest ühte Kanaari saarte sadamasse. Teda karistati 30 päeva vangistusega ja trahvi $2500. Peale nende oli laeval veel 2 Hispaania päritoluga meremeest. Neid kohus ei karistanud. Nad lahkusid kiiresti Kanadast.

Kes sahkerdajate hulka kuulus mõni kohalikest kanadalastest, kes võis kasulik olla siinsete kontaktide võtmisel, ei ole veel selgunud. Laevale tulekul tuli igal isikul maksta vastavalt $2000 või $3000. Kokku umbes $450.000. Maani abilised said kindlasti ilusa tasu, kuid peamees pääses minema ilusa teenistusega.

ILLEGAALSED IMMIGRANDID

„Amelie" pealt maale tulnud illegaalseid isikuid ei võetud vastu ega koheldud sellisel kui aasta varem Newfoundlandi rannas maale tulnud tamilasi. Nemad olid vaiksed ja tagasihoidlikud oma nõudmistes. Sikhid tulid lärmikalt ning nõudvalt. Nad näisid olevat täielikult teadlikud Kanada immigratsiooniseadusest ja valitsuse poliitikast.

Suur osa kirjadest, mis kritiseerisid Kanada immigratsioonipoliitikat, saadeti otseselt kohalike ajalehtede esindajatele. Nende kaudu selgus, et Trudeau valitsuse ajal olid eelistatud immigrantideks värvilised. Valgete sissetulekut püüti pidurdada Euroopast ja eriti Inglismaalt. Nende sooviavaldusi Kanadasse asumiseks lükati edasi ja otsuse tegemist venitati aastast aastasse. Üks sellistest inglastest oli Patrick Tierney, 23-aastane Londoni politseinik, kelle palvet Kanadasse asumiseks peeti kinni 3 aastat, enne kui luba anti. Kui Tierney protesteeris, siis üks immigratsiooniametnik Londoni saatkonnas mainis, et teil nähtavasti ei ole õige naha värv.

ARUSAAMISED ON ERINEVAD

„Vaikiva enamuse" massilised kirjad peaministrile, valitsuse liikmetele ja valimispiirkondade esindajatele parlamendis ei olnud ainukesed, mis parlamendi kiiret kokkukutsumist nõudsid. Küllalt suur oli ka kirjade hulk, kus nõuti, ei immigratsiooniseadust ei tohi muuta. Bob MacDonaldi uurimuse kohaselt need kirjad tulid vasakpoolsete liberaalide ja eriliste rahvusgruppide poolt, kes peamiselt elavad valitsuse toetustest, kel huvi ja aega protestimiseks, et valitsuse toetused ei väheneks. Nende gruppide hädaldamiste kohta kirjutavad pikki artikleid mitmed ajalehed. Seekord „vaikiva enamuse" protestikirjad olid arvukamad ja nõudlikumad.

A.N.

Modern Trend Interiors

7310 WOODBINE AVE. – MARKHAM
3 tänavatuld põhjapool Steeles Ave. E.
Tel. 475-6337, 491-0178

EUROOPALIKULT ELEGANTNE MÖÖBLIÄRI

SUUR VALIK elutoa-, söögitoa-, kirjutustoa-, magamistoa-, lastetoamööbleid. Palju muud kodu kaunistamiseks: lambid, laelambid, stereo-, videokapid, riiulid jm. Kõik kõrgekvaliteedilisest tiikpuust, palisandripuust (rosewood) või tammepuust. Ka nahkmööbel.

ESMAKLASSILINE TEENIMINE
SOODSAD HINNAD

Avatud:
esmasp., neljap. ja reedel 10–9,
teisip., kolmap. 10–6, laup. 10–5

EOK esimees A. Nõmmik langetamas Suvepäeval rahvuslippu. Paremal — A. Luik ja Tamara Lehela süütasid lõkketule.

Foto — K. Lehela

Ohvitseridekogu esimees:

Allkirjade kogumine vaatleja staatuse saamiseks ÜRO-s areneb kui „tuli toores puus"

Sõjakurjategijate jälitamisega hirmutatud rahvusgrupid astugu vastu valimistel

Puudutades akuutseid küsimusi, ütles Eesti Ohvitseridekogu Kanadas esimees August Nõmmik suvepäeval peetud kõnes, et 6 miljoni totusallkirja kogumine ÜRO-s vaatleja-staatuse saamiseks on arenenud „kui tuli toores puus" E.V. peakonsuli ja kesksete organisatsioonide vastuseisu tõttu. Sõjakurjategijate jälitamisega hirmutatud rahvusgruppidel jääb ainukeseks võimaluseks mitte valida ühtegi kommunisti ja sionistide partei liiget seadusandvasse kogusse. Ka tuleks meil kasvatada rahvast psühholoogilise hirmutamise vastu ja taastada Sõjakool reformeeritud kujul.

„Meie kokkutulek ei ole täielik. Siit puuduvad mitmed, kes suursõja ajal kuulusid Omakaitsesse rahva hävitamise või põletamise vältimiseks. Nüüd on nemad, nagu teisedki, „sõjakurjategijate" nimekirjas.

Kokkutulnud on suutnud vähemalt osaliselt vabaneda möödunud suure sõja masendavast toorusest ja julgevad ühineda teistega.

Nende vastu on nüüd suunatud eriline kampaania, et vabadusvõitluslikku tegevust pidurdada. Teatud gruppide ja parteide poolt avaldatakse mõju valitsustele, eriti USA-s ja Kanadas. Nende mõjutusel on moodustatud 2 erivolitustega organisatsiooni sõjakurjategijate jälitamiseks ning kohtute kätte andmiseks (OSI — Office of Special Investigation USA-s ja Deschenes-komisjon Kanadas). Valitsused on loobunud siin oma lojaalsete kodanike õiguste kaitsmisest ja andnud nad eriülesannetega organisatsioonide meelevalla alla, alaliseks hirmu all hoidmiseks ning kohtute kätte saatmiseks, kus kohut mõistetakse Nõukogude Liidust saadud, kahtlase väärtusega tõendite ja tunnistuste alusel.

Hirmutatud rahvusgruppidel on ainukeseks võimaluseks järgmistel üldvalimistel mitte valida ühtegi kommunisti ega sionistide partei liiget ühtegi seadusandlikku kogusse. Sinna kuuluvad äravalitud inimesed, kes moodustavad riigi riigis ning avaldavad ühekülgset mõju valitsusele.

MIS MEILE JÄI

Kodumaal kannatava rahva kõrval oleme vabas maailmas veel küllaldaselt tugev, teadlik ning aktiivne rahvusgrupp. Iseseisvuse taotlemisel on meil aluseks kogemused Eesti Vabariigi majandusliku ja kultuurilise arengu kohta iseseisvuse ajast, Eesti iseseisvuse tunnustamine de jure teiste rahvaste poolt, kuulumine suveräänse vabariigina Liitunud Rahvaste Organisatsiooni ning teistesse rahvusvahelistesse organisatsioonidesse. Meile jäid riiklikud varad välismaal, saatkondade hooned ja diplomaatilised esindajad mitmes riigis.

Vabadusvõitluslike organisatsioonide mureks on olnud alaline valvus, et seda, mis meile jäi, ei kantaks laiali, ei antaks üle Eesti okupantidele, ja et diplomaatiline esindus saaks viendatud, kui sealt on väljalangemisi vanaduse või ajalise surma tagajärjel. Viimase küsimuse juures on tekkinud palju erinevaid arvamisi, kahtlustusi ja negatiivset hoiakut.

1971.a. Eesti Võitlejate Ühingute Liidu juhatus Kanadas pidas vajaliseks esitada järgmisel aastal, Sõjameeste kongressil, resolutsioon, milles eesti ühiskond vabas maailmas nõuab Eesti de jure tunnustanud riikide valitsustelt diplomaatilistele esindajatele õigusliku järglase määramise õigust, et Eesti diplomaatiline esin ius eksisteeriks pidevalt kuni taastatakse iseseisev Eesti. Sellest kavast informeeriti peakonsulit saadiku ülesannetes New Yorgis. Vastus tuli eitav. Ta kahtles väljavaadate ja võimalike eriarvamiste ärahoidmise juures. Liidu juhatus pidas aegä kriitiliseks, sest väljalangemised diplomaatilises esinduses olid juba olemas. California kaudu leiti ühendus USA kongressiga ja president Carteri valitsuse ajal Eesti peakonsul sai enesele õiguse diplomaatilistele esindajatele järglaste nimetamiseks, nende väljalangemise korral.

1985.a. tõstatati küsimus EKN-i nõukogus ja vabadusvõitluslikes organisatsioonides, et Eesti, kui suveräänne vabariik ning Liitunud Rahvaste Organisatsiooni liige, peaks omama vaatleja õiguse ÜRO (UN) organisatsioonis. Arvestades võimalusi vastava staatuse saamiseks, võitlejate organisatsioonid pidasid vajaliseks koguda toetusallkirju sellele apellile asukohamaa rahvaste seas — üks iga vene vangistuses viibiva eestlase kohta. Kui lätlased ja leedulased teevad sama, siis vähemalt 6 miljonit toetusallkirja peaks tulema kokku. Arv 6 miljonit viis pabinasse mitmed Eesti kesksed organisatsioonid ja peakonsulaadi New Yorgis. Toetusallkirjade korjamist sellisel määral peetakse võimatuks. Teiseks on 6 miljonit sama arv, mida kasutavad juudid oma rahva kaotustena II maailmasõjas. Arvu 6 miljoni kasutamine võib pahandada juute. Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides liitus ametlikult toetusallkirjade korjamise aktsiooniga alles käesoleval aastal. Rootsi Eestlaste Esindus ei ole veel avaldanud oma seisukohta ja peakonsul Jaaksoni seisukoht on jälle eitav. Toetusallkirju on hakatud korjama Kanadas, USA-s ja Austraalias kohalike organisatsioonide algatusel. See edeneb „kui tuli toores puus".

MIKS 6 MILJONIT?

See arv on lähedane eestlaste, lätlaste ja leedulaste üldisele arvule Nõukogude Liidu orjastuses. Vastaval arvul toetusallkirjade korjamine on tülikas, nõuab suurt organiseerimist ning võtab palju aega, kuid samal ajal annab ka võimaluse ning põhjuse pöördumiseks asukohamaa rahva poole, oma rahva tõelise olukorra selgitamiseks N. Liidu orjastuses, kommunismivastase propaganda tegemiseks ning vastavate lendlehtede levitamiseks.

Kui oleme edukad toetusallkirjade korjamisel, siis näitab see rahva poolehoidu meie aktsioonile ja valitsustel on raske ütelda „EI", kui nende poole pöördutakse nõusoleku saamiseks, et valitsuse esindaja ÜRO üldkogus tõstaks pooldava käe, kui seal tuleb otsustamisele Balti riikide apell. Seni on kogutud umbes 8000 allkirja. See on liiga vähene hulk, et valitsusi inspireerida Balti apelli toetama.

SÕJAKOOL

Möödunud Eesti Vabariigi Sõjakooli aastapäeva tähistamisel tõstatati küsimus, et võitlemiseks psühholoogilise hirmutamise vastu tuleb meil kasvatada rahvast ja nende juhte suure sihikindlusega. Selleks tuleks taastada sõjakool reformeeritud kujul. Mõtet tuleks arendada. Organiseerijaks võiks hakata ajaleht „Võitleja" toimetuse kolleegium. Peamisteks õppeaineteks peaks olema psühholoogilise sõja strateegia ja taktika ning rahva kaitse hirmutamise ning valeinformatsiooni vastu. Õppus teostuks seminaride või diskussiooniõhtute kujul.

Kalevi rahvana meie omame küllaldaselt füüsilist ja vaimset jõudu, et teha kõike, mis vajalik, et Eesti saaks vabaks. Hoiame kokku ja teeme sedal" Esimehe sõnavõtule järgnes aplaus. Suvepäev korraldati Asta ja Aleksander Luige talus Muskokas. Vastuvõtt pererahva poolt oli ülimalt sõbralik ning lahke. Asta poolt oli ootamas kohvilaud ja Aleksander tervitas tulijaid peremehelike sõnadega. Lipu heiskasid juhatuse liikmed Härm Kore ja Endel Reinas. Perenaised olid valmistanud rikkaliku söögilaua. Söödi, joodi, nauditi ilusat loodust, käidi saunas, ujuti jões ja õhtul lauldi lõkketule juures. Ilm oli oivaliselt ilus. Perenaised kiidusõnu ei soovinud.

-k

ROYAL LEPAGE
RESIDENTIAL REAL ESTATE SERVICES

MÜÜA

Don Mills Rd. ja Gateway – 3 magamistoa ja 2 vannitoaga korter. Heas korras, väga puhas, vaade orule, linnale ja järvele.
MINUL ON OSTJAID SUVILATELE JA ELUMAJADELE SIMCOE JÄRVE ÜMBRUSES.

Victor Libe
ROYAL LePAGE REAL ESTATE SERV. LTD.
Tel. kontoris 752-3111, Beavertonis 1-(705)-426-9155

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Musta Lindi Päev Leedus ja Lätis

Musta Lindi Päeva demonstratsioonid on kavas ka okupeeritud Leedus ja Lätis. 23. augustil toimub kogunemine Vilniuses Püha Anne kirikus ja sealt rongkäik poeet Adamos Mickiewicz'i mälestussamba juurde. Riias kogunevad demonstrandid mälestussamba juurde. Organiseerijad nii Leedus kui Lätis on inimõiguste aktivistid.

Musta Lindi Päeval toimuvad protestid 38 linnas Austraalias, Euroopas, Kanadas ja USA-s.

ILMUS

Valev Uibopuu
„AJAVOOLU VÕRENDIKEST"

Mõtteraamat kirjanduse, keele ja kultuuri vallast. 228 lhk. Hind $12.00. Postiteel tellides lisandub saatekulu.

MÜÜGIL
„Meie Elu" talituses
958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6

KÜTTED ja TORUTÖÖD
ROLAND KULLIK
275-1280

VÄRVIMISTÖÖD SOODSA HINNAGA
Tel. 465-0837

DARRELL KENT
REAL ESTATE LTD. REALTOR
268 Jane Street, Toronto, Ont. M6S 3Z2

Olen teie teenistuses kinnisvarade ostu või müügi puhul Metro Toronto ja Ontario ulatuses.

- Tasuta hindamine
- Hüpoteeklaenude korraldamine

Esindaja
LIVIA HOLMBERG
kodus 233-6482
kontoris 766-4088

KORTERID

EESTI KODUS MÜÜA
2 MAGAMISTOAGA KORTER
(Parkimise kohaga)
Helistada tel. 284-8578

Craig Hind
DODGE CHRYSLER LTD.
2180 LAWRENCE AVENUE EAST, SCARBOROUGH, ONTARIO M1P 2P8
(AT BIRCHMOUNT)
TED (TIIT) PODRA
SALES & LEASING REPRESENTATIVE
CHRYSLER
DODGE
K CAR
EXPO
SALES 751-7757
KODUNE 640-7893

Eesti rahvusliku Kiriku juubeli tähistamine USA-s sügisel

Eesti kogudused vabas maailmas tähistavad tänavu meie rahvusliku Kiriku rajamise 70. aastapäeva. See usuliselt ja rahvuslikult tähtis sündmus leidis aset a. 1917, seega enne Eesti Vabariigi rajamist, suurema kirikliku kokkutuleku kaudu, kus olid esindatud kiriku õpetajad ja koguduste saadikud kogu Eestis ja sellele lisaks ka eesti asudustes Venemaal.

Pärast seda kui a. 1802 vene võimude poolt pärast pikka viivitust avati uuesti Tartu Ülikool, avanes ka eestlastel võimalus saada kõrgemat haridust. Noored eestlased, kes valisid selle tee, kõiki raskusi, eriti ka majanduslikke raskusi ületades, valisid endile, kas usuteaduskonna või arsiteaduskonna. Järjest suuremal arvul astus nüüd järgnevail aastakümneil, eriti 19. sajandi teisel poolel, luterliku kiriku ja tema koguduste teenistusse Tartu Ülikooli Usuteaduskonna eesti rahvusest lõpetanuid. Tööle asusid sellised pastorid nagu seda olid Otto Wilhelm Masing, kes oli Torma-Lohusuu abikiriku köstri poeg. Temale järgnesid Saaremaa köstri poeg Rudolf Kallas, edasi Jakob Hurt ja teised. Rahvusliku meelsusega kirikuõpetajate olemasolu oli erilise tähtsusega sajandi lõpupoole, mil algas toores venestamispoliitika, mille sihiks oli eesti rahvalt võtta tema luterlik usk ja rahvuslik omapära. Sajandi vahetusest alates oli eesti kirikuõpetajate arv kasvanud juba üsna suureks, nende venevastasele julgele võitlusele aitasid kaasa ka saksa rahvusest pastorid, kes nägid selgesti, milles seisab venestamise suur hädaoht.

Aastaks 1917 oli rahvuslik meel ja hoiak juba nii tugev, et suudeti vastu võtta ja hakati ellu rakendama kogu eesti rahvast ühendavat Eesti Ev. Luteri-Usu Kirikut. Tolleaegse noorema põlve esindajaina olid 70 a. tagasi meie rahvusmeelse kindlal piilikul alusel seisva meie oma Kiriku rajajaiks esimeseks eesti piiskopiks valitav Keila koguduse õpetaja Jakob Kukk, varsti Tartu Ülikooli kõrgeima juhi kohale asuv Johan Kõpp, Uue eesti Piibli tõlkija Harald Põld, Artur Kapp j.t. Punase võim tegevusse astumise kaudu läksid eesti rahvale ja tema Kirikule kaotsi eesti asundusis asuvad luteriusulised.

Praost Rudolf Kiviranna on oma ringkirjaga Chicago praostkonna õpetajaile ja esimeestele teatanud, et sobivaks ajaks eesti Kiriku rajamise tähistamiseks oleks käesoleva aasta oktoobrikuu. Iga kogudus valiks selleks sobiva pühapäeva.

Praostkonna poolt valmistatakse selle usulis-rahvusliku tähtsa püha laululeht.

MÖBLEERITUD TUBA

köögi kasutamisega meesüliõpilasele välja üürida.
Birchmount & Eglinton.
Helistada õhtuti –
Virve Otsa 1-716-735-7290.

TÄHELEPANUKS ORGANISATSIOONIDELE

„MEIE ELU" on asunud oma järjekordse KALENDRI-TÄHTRAAMATU koostamisele 1988. aastaks.

Kuna „MEIE ELU" KALENDER-TÄHTRAAMAT on organisatsioonidele ja „Meie Elu" lalaldasele lugejaskonnale asendamatuks käsiraamatuks üle kogu vaba maailma asuvate eesti organisatsioonide kohta, siis on oluline, et Tähtraamatus oleksid organisatsioonide täielikud õiged aadressid.

Organisatsioonide praeguste õigete aadresside saamiseks palutakse kõiki eesti organisatsioone Kanadas ja mujal saata oma täpsed aadressid Post Code'i äramärkimisega „Meie Elu'le" HILJEMALT 15. OKTOOBRIKS s.a. aadressil:

„MEIE ELU"
958 BROADVIEW AVE.,
TORONTO, ONT. M4K 2R6

Õige aadressi avaldamine „Meie Elu" Tähtraamatus on iga organisatsiooni enda huvides. Seepärast saatke oma aadress „Meie Elu" Tähtraamatu jaoks kohe viivitamatult!

„MEIE ELU"

Endine metsalangetaja 40 aastat tagasi, praegune elukutseline jõuluvana Timm juubelikoogiga. Paremal — „pillimees" Boris kahe imetleva daamiga metsameeste kokkutulekul Sault Ste. Marie's.

Metsameeste 40-a. juubeli kokkutulek Sault Ste. Marie's

Nelikümmend aastat tagasi 23. juulil kell 15.30 lahkus Ameerika Ühendriikide lipu all sõjaväe transportlaev „General Stewart" Bremenhaveni sadamast New Yorgi suunas. Sadade reisijate hulgas oli baltlasi, ukrainlasi; — nende seas esimene salkkond eestlastest „metsamehi", kes maandusid esimeste eestlastena peale II maailmasõda Kanadas. Seljataha jäid arstlikud kontrollid, ankeetidele vastamised; oldi huvitatud ainult tugevatest perekondadeta meestest Ontario metsade jaoks.

Maandumine toimus Halifax'is 31. juuli varasel hommikutunnil (kell 8.30). Kolmekümne viie eestlasega liitusid 9 leedulast ja koos jätkati sõitu raudteel ja lõpuks veoautoga jõuti Abitibi Power and Paper Co. metsalaagrisse number 27, mis asetses Magpie jõgikonnas, põhjapool Ülemjärve, Sault Ste. Marie linnast läänes.

KOGUNEMINE

Nelikümmend aastat hiljem, 25. juulil kogunesid pensioniikka jõudnud metsamehed Sault Ste. Marie „Ramada" motelli, et koos tähistada seda sündmust. Metsatöölise põli kestis ainult kaheksa kuud ja salkkond hajus laiali üle mandri, enamik aga peatus Sault Ste. Maries või lähendatult Soo's et asutada seal kodud ja seega panna alus eesti ühiskonnale. „Metsameestest" said sealse terastööstuse teenistujad ja töölised.

Olgugi et sabumisel paberite järgi oli iga mees kutseline metsaraiuja, tegelikult oli metsakogemustega ainult üks, kelle hüüdnimeks oli „Tarzan". Ta oli sündinud ja üles kasvanud Siberis, kuid sõjategevuses leidis ta tee omade, see on eestlaste juurde ja liikus koos nendega lääne poole. Tore jutumees, alati abivalmis naabritele metsalangul. Põhja-Venemaa metsadega oli tutvunud ka endine raudteelane L. Tallinnast, kes sattus sinna mobilisatsiooniga ja tegutses rohkem tallimehena. Juhuti kui hobustele anti kaeru, sai ta ka neist oma osa. Lääne poole pääses ta sõjavangi sattumisega Sõrve poolsaarel ja jätkas langetajana oma elu Ontario metsades mitu aastat. Mõlemad metsaveteranid on kadunud silmapiirilt ja nende edaspidine käekäik on teadmata.

Teistele aga oli kirve ja vibusae käsitamine esmakordne ja seda tehti ka viimast korda. Ülalpidamiseks otsiti uued teed ja viisid. Eelmainitud seltskond, kes oli 35-liikmeline, kasvas 36-liseks Rootsist saabunud ühemehelise lisajõu arvel. Kolmest tosinast kaksteist puhkavad manalas, üks sõpradest-saatuskaaslastest on raskesti haige, kahe saatus teadmata. Kanadasse saabumisel oldi teotahteline, igal mehel rõõm südames, et elu on alles ees ja tegude aeg veel tuleb. Kodumaale tagasipöördumise lootus oli kõikumatu — optimistid ennustasid kojusõitu viia aasta pärast, pessimistid lisasid sellele 3-5 aastat otsa.

40 AASTAT HILJEM

Ja nüüd, 40 aastat hiljem, istuti jällegi koos abikaasadega motellis ümmarguste laudade ümber, aeti juttu, rüübati keelekastet, meenutati kadunud kaaslasi, saadeti kirjalik tervitus haigestunud kaaslasele Torontos ja kuulati tervitust ühelt hilisema samasuguse salkkonna poolt, kes jõudis Kanadasse 1947.a. paar nädalat hiljem.

Leinaseisakuga mälestati järgmisi saatuskaaslasi:

Õnnetustes hukkunud: Leo Room, Felix Erikson, Peeter Mõisavald. Tervishäirete tõttu lahkusid: Boris Linkman, Karl Arend, Aksel Lepp, Juhan Must, Kalju Ojala, Nurm Nurmetu, Viktor Oit, Olev Makk, Kalju Adamson.

Kaugemaks külaliseks oli Boris Californiast, kes oli alles kaks nädalat tagasi vihtunud laval rahvatantse Vancouveris Läänerannikul Eesti Päevadel ja kaks järjekindlat metsameeste tähtpäevadest osavõtjat Toronto kandist. Boris vedas sõrmi üle Ustava kitarri keelte ja laulis naispere soovil „Viljandi paadimeest", „Postipoissi" ja „Mulgimaal". Ega metsas just nii kultuurseid laule palju ei lauldud. Seal kõlas õige tihti vist Tarzani auks või kiusteks „Seal Siberis Baikali taga" ja õhtuhämaruses palkmaja kambris lüüriline „Unelmate saar" (Üks saareke unelmais hõljub). Ta oli osaleja omaaegseis operettides Geislingeni eesti laagri laval, ja eks nii mõnigi meloodia tõusis huulilt nagu pääsu operettidest „Mariza" ning „Viktooria ja ta husaar".

Ja kui kõnelda laulu ja tantsumeestest, peab mainima tantsuõpetajat Tallinnast. „Vurr" oli ta hüüdnimi. Õhtuti toimetas ta ennast „Suleeide" pesukotta, et indiaanlasest pesupesijale tungida südamesoppi ja õpetada talle tangot. Ja nüüd keegi teab pajatada, et „Vurr" on teinud silmanähtavalt karjääri: — tal on Mehhiko pealinnas oma tantsustuudio, elegantsel nimekaardil tiitel „professor" ja selle all hulk hispaaniakeelseid sõnu, mis arvatavasti kirjeldavad professori tiitleid ja oskusi. Ühesõnaga, mees on upitanud ennast metsalaagri voodimadratsilt suurlinna ballipõrandale.

JÕULUVANA

Muud „vanad" on jõudnud pensioniikka. Peale Borise ja Toivo keegi just tööga ei tegele ja võivad vabalt jalgu seinale virutada kui selleks soovi ja igatsust. Timmi habe on kasvanud suuremaks ja tihedamaks — ta on iga-aastane jõuluvana ühes suuremas kaubamajas ja ratsutab tüdrukuid ja poisijõnglasi põlvel, viimased harrastavad eriti habeme sikutamist, et jõuluvana ehtsuses olla kindel. Habe on senini vastu pidanud, sest habe on ehtne.

Udo on tõsisemalt tulevikule mõtelnud. Tal on valmis eemal linnast „oma punker". Tugevad kivist seinad, rasked palgid laes, lisaks veel katusel mulda ja liiva. Sissepääs vallide vahelt nagu peab olema ja külastaja juba punkrile lähenedes tunneb kindlust ja julgeolekut. Punkrist künka otsas avaneb avar vaade iga maailmakaare suunas. Praktiline ehitus juurikate peitmiseks, nagu kaalikad, porgandid ja kartulid. Ja kui kõmmkärakas käib, siis juhuste sajus on igal maakera pinnaühikul võrdne võimalus pihta saada. Kaugele ettenägev ehituskunstnik on kõigil puutaimedel ümber punkri sõlmed sisse keeranud ja lubab neist teha sõlmega küünlajalgu.

Metsameeste elukaaslastel pole just samasuguseid mälestusi. Kinnitavad, et poistel oli 30-40 aastat tagasi „särtsu", aga nüüd olevat nad nagu „rahutuvikesed". Soputavad tiivanukke, kuid lendama ei lähe. Aga eks ole see vananemise kurb külg — mõtted ja pilk suunatud mineviku suunas, ja ikka sinna, kus sõprusleekide soojuses elati ja tegutseti parema tuleviku sooviga. Ega nüüdki ei jäänud kavatsemata tulevikus kokkutulek, mis toimub viie aasta pärast Soo linnas. Ja et kokkutulekust asja saaks, jääb ka toimkond samaks: — Ants, Udo ja Ustav. Kiitus ja au tegutsejatele!

RP.

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja selsab eesti ühiskonna teenistuses.

R.R.S.P.-d, R.R.I.F.-id ja AASTARENDISED.

Head investeerimise võimalused.
Nõuandmine tunnitasu alusel.

TARVO TOOMES
MONEYSTRAT INC.
Tel. 495-6805 ehk 968-1444

ELEKTRIK

Igasugused elektritööd, parandused, uuendused, kodudes või ettevõtetes.

HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

OPTIKUD

RATAS OPTIK
465-6251
219 DANFORTH AVE., TORONTO
Suur valik parima kvaliteediga moodsaid raame. Kõik klaasiliigid saadaval. Täidame ka kodumaiseid retsepte — ÕIGESTI, ja soovikorral postitame.
Raamid $12.00—200.00.
KAASMAALASTELE
10% HINNAALANDUST.

Musta Lindi Päev St. Catharineses

Eeltööd Musta Lindi Päevaks on pingeliselt käigus ka St. Catharineses.

Niagara Musta Lindi Päeva ja Ikestatud Rahvaste president ning Eesti Seltsi esimees Henn Hänilane on juba välja saatnud üle 50 selgituskirja Musta Lindi Päeva tähtsusest ümbruskonna kirikuõpetajaile, et usuline tagakiusamine kestab edasi sovjettide poolt okupeeritud maades, nagu Ida-Euroopas, Kuubas, Lõuna-Ameerikas, Aafrikas, Afganistanis, Vietnamis ja Laoses. Ühtlasi kutsus ta neid osa võtma 23. augustil kell 13.00 St. Catharineses toimuvast Musta Lindi Päeva demonstratsioonist St. Catharinese linnavalitsuse hoone ees. Ümbruskonna ja kohalikel eestlastel palutakse tungivalt välja tulla ja kui võimalik rahvarõivais! Ärge unustage ega olge passiivsed, sest see on võitlus rahu ja vabaduse eest! Kutsed on välja saadetud ka Kanada parlamendiliikmeile.

A.J.

KUHU MINNA?

Laup., 15–23. aug. Kotkajärve Metsaülikool.

Reede, 21.–31. aug. Piiblipäevad Emmanueli kirikus, 21 Swanwick Ave.

Pühap., 23. aug. Musta Lindi Päev. Demonstratsioon Toronto Raekoja ees kl. 14.30.

Laup., 29. aug. Saarlaste Suvepäev Jõekäärul. Kogunemine kl. 12.00.

Laup., 29–30. august Seedrioru endiste kasvandike ja kasvatajate kokkutulek. Registreerimine kl. 12.

Pühap., 13. sept. Mulkide Seltsi 10. aastapäeva koosviibimine Eesti Majas algusega kl. 15.00.

Mõtteteri spordimängudelt Lakewoodis

Kui Ühendriikide Eesti Spordiliit 33 aastat tagasi alustas Lakewoodi liiva ja mändidega tuntuks saanud väikelinnas iga-aastaste Eesti Mängud USA-s korraldamisega, siis oli selle ürituste nime kohta kriitikat.

„Mis Eesti Mängud selline külapidu on?" Algatust võrreldi loomulikult meie üleriiklike Eesti Mängudega Tallinnas sügaval rahu ja iseseisvuse ajal, ja neid korraldati igal neljandal aastal. Jah, Saksamaa D.P. päevil tehti Geislingenis Eestlaste Spordi- ja Võimlemismänge. Ei juletud Eesti Mängude nime kasutada. Kuid Eesti Mängud USA-s on siiski peagu need, mis nad tegelikult nime järgi on – mängud USA-s. Ei tea, et lääneranniklased spordipäevadest suuremaarvuliselt osa oleksid võtnud, kuid selle eest on osavõtt Ida-Kanadast olnud üha suurenev. Eesti Mängud Lakewoodis on aga päris kindlasti Eesti Mängude sisulisteks järeltulijateks, nagu laulupidusidki on paguluses korraldatud paljudes kohtades. Eesti Mängude nime kandsid ka võimlemise ja rahvatantsu esinemised esimestel Põhja-Ameerika ja Ülemaailmsetel Eesti Päevadel. Tähtis selle nimepoleemika juures on, et Lakewoodi-spordiväljakud, ujula ja spordihallid olid esimesel augusti nädalalõpul jälle üle võetud eesti sportlaste poolt ning publiku hulgast kajasid ergutushüüded suurematest kiirusteks, kaugusteks ja kõrgusteks.

„ÜHINE VEDRU"

„Ega siin ole mingit järeljätmist," ütles üks spordiorganisaatoreid. Tõesti, kui vaatsin lapsi emade-isade õhutusel ujumist või jooksu tegemas, siis helkis nende silmist võitmise tahet. Ning seal olid ka vanad hallipäised oma raksuvate kontidega, kuid allaandmisest polnud juttu. Nende hulgas silmasin ka konsul Aarand Roosi, kes mujalgi silma paistis „tegelase" lipsuta. Peab ütlema, et USA ida osas on häid rahvatantsijaid. New Yorgi „Saare Vikati" poisid ja tüdrukud tegid oma töö suurepäraselt näitemängu ja rahvatantsu põimikuga Urmas Kärneri kaasabil. Lõbu, nalja ja tantsu jätkus peost osavõtjaile järgmise hommikuni kui naabruses olevad kuked oma hommikulaulud olid lõpetanud. Sel momendil oli telgitamise ja pärkimisväljakuil küll kaugelt üle saja auto. Lõpuks kogunes noorem rahvas pühapäeval Jeffersoni ookeaniranda külgkülje kõrval olemiseks. Sajad! Miks siis mitte jälle Lakewoodi sõita? Eesti Mängud USA-s on nagu ühine vedru, mida tuleb igal aastal üles keerama tulla.

AVATUD ARHIIV

Eesti Arhiiv USA-s Lakewoodi eesti kiriku õuel oli spordimängude ajal avatud. Oli „open house". Kavalehel seda poldud märgitud, kuigi terve seinatäis pilte oli välja pandud eestlaste sportlikust tegevusest siin ja seal. See oli imposantne näitus. Laudadel leidus kümneid suuri raamatuid protokollide, sporditulemuste ja ajalehtede väljalõigetega, mida spordi alal ülemaailmseltki tehtud. Selle kokkupanijaks on olnud Herbert Lääne, kes toimetab ka ülemaailmset „Sport-Bülletääni". Mõttesse tekivad küsimused: Kus on meie Kanada eestlaste spordi katusorganisatsioon? Kes peale Kanada Eestlaste Ajaloo Komisjoni on huvitatud sportliku tegevuse ajaloolisest jäädvustamisest? Kes meie sporditegelastest aitaks luua märkimisväärset spordiarhiivi? Miks meil ei ole arhiivides korraldatud avatud uste päevi, et inimesed saaksid informatsiooni ja inspiratsiooni?

Lakewoodi mängudel teevad inimesed peale male ja bridzhi ka mõttesporti omal viisil. Mõnikord tulevad sealt päris ühiselt organiseeritud asjad välja. Suuremaid „mõttetarku" oli rahva hulgas liikumas hulganisti: „parima eesti pagulaslehe" toimetaja Harald Raudsepp, „Meie Elu" USA hääl Bernhard Parming, Rahvuskomitee peamees Juhan Simonson, ta „teisik" Veljo Areng ja „adjutant" Uno Teemant, ÜEP USA Komitee esimees Peeter Kiik, arhiivi ja AABS-i Heino Taremäe, „skaudikindralid" Reinpõld, Milles, Tarmo, Kaselaan, väljapaistvad keskmise põlvkonna mehed nagu Virko Keder, dr. Jüri Linask, dr. Toomas Sõrra jne. „Juutide rünnakuile tuleb vaturünnakutega vastata!" „Meie peame USA-s just poliitikat tegema, sest elame maal, mis on vaba maailma juht!" Neid väljendeid kuuldi palju kordi.

USA eestlased toetasid tugevasti ka globaalse eestluse foorumi tegemist kõikide eesti lehtede leheküljena. Neid ei saa sagedamini teha kui kord kuus, arvas „Vaba Eesti Sõna" toimetaja. Omapoolseid ideid jagati mitmeid.

ESTO 1992 BALTIMORES?

Kuna VI Ülemaailmsed Eesti Päevad tulevad Austraalia järel Ühendriikides 1992, siis on seal käinud juba mõnda aega pidustuse asukoha otsimine. Praegu paistab päris kindel olevat, et ega selleks paremat paika pole kui vana tuntud Baltimore. Seda linna olevat vahepeal tublisti ümber ehitatud. Üksteise kõrval olevad suurhotellid võimaldavad osavõtjate paremat kommunikatsiooni, Washington on lähedal ja ümbruses elab ikka kaunis palju meie rahvuslikke tegelasi, kes ei karda, et häpud mustaks saavad. Selle tegutsemisinnulise töö tuumiku moodustab ÜEP USA Komitee, kes ikka Baltimores asub. Peeter Kiik ütles, et ta tahaks järgmise Esto USA-s täielikult komputeriseerida. Ta on nõus Torontos, Los Angeleses ja Vancouveris arendatud eesti sõprade otsimise ja leidmise mõtet oma raali panema, kuna selline programm sisuliselt kõige lähem on Esto liikumisega. Ta oleks nõus programmi käikulaskmisega niipea kui vajalikud eeltööd tehtud. See oleks suur asi kui ka selle globaalse ratta liikuma saaks.

ESTOR

EESTI TOITUDE VALMISTAMINE

Kui omal ei ole aega . . .
meie valmistame!
PEOD ● PULMAD ● MATUSED
TIIU ROISER
492-7614; 485-9886

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE
HOGAN GM
Chev Olds Limited
5000 Sheppard Ave. E. Scarborough, Ont. M1S 4L9
PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Äris 291-5054
Kodus 423-5716

KIRJANDUS ☐ KUNST ☐ KULTUUR

Pitt Meadows'is elunev Elise Lige on äratanud kanada meedias tähelepanu raamatuga „Elise", milles kirjeldab oma reisi üle Atlandi ja pöördumist usule. 1944. a. ta põgenes Eestist koos väikese lapsega Soome, sealt siirdus Rootsi ja sealt koos 42 teise pagulasega jahiga „Atlanta" Kanadasse, Saint John'i. Mõtte, kirjutada oma kaks kuud kestnud paadireisist, sai ta ühel bussireisil kaasasõitjatele mälestusi jutustades. Kaasautoriks keelelises osas on Mary L. Wrucke.

40 aastat tagasi ilmus pagulaspõlve esimene jutlusteraamat

Nelikümmend aastat on küllaltki pikk aeg — pool inimese elueast. Selle aja jooksul on eesti kirikuõpetajailt Rootsis, USA-s ja Kanadas ilmunud rohkesti vananematu sisuga jutluste raamatuid. Usuvastase kommunismi eest pääsenud eesti pagulaskonna esimene usuraamat ilmus a. 1947 Stockholmis. Selleks, nüüd harulduseks muutunud, on praost Aleksander Tähevälja jutluste kogu, mis kannab pealkirja „Uus Inimene".

Praost A. Täheväli oli Tallinna Jaani koguduse II pihtkonna hingekarjane kuni Rootsi põgenemiseni, kus valiti EELK Stockholmi koguduse õpetajaks.

Eestis ta oli tuntud eriti ka oma sügavalt usuliste raadiojutluste kaudu, mille ülekandmine toimus Tallinnas Jaani Kirikust Riikliku Ringhäälingu kaudu. Samast kanti üle ka raadio hommikupalvused, mis peeti Tallinna kirikuõpetajate poolt ja mis Ringhäälingu andmetel saade, millel oli kõige suurem arv kuulajaid.

Praost A. Tähevälja aastakümnete jooksul Jaani kirikus või raadio teel peetud jutluste käsikirjad hukkusid venelaste terrorirünnakul märtsis 1944. Jaani koguduse maja, mis asus Lembitu 2 ja kus elasid praost Täheväli ja õp. R. Kiviranna, sai lõhke- ja süütepommi täistabamuse ja põles maha.

EELK Usuteadusliku Instituudi raamatukogu vajab seda esimest eestikeelset paguluses ilmunud Tallinna praosti jutlustekogu. Informatsioon saata maade praostidele või oma koguduse õpetaja kaudu.

Väärib märkimist, et a. 1947 on 40 a. jooksul läänemaailmas ilmunud raamatuina 14 jutluskogu — tuhandeisse lehekülgedesse ulatuva vananematu laadiga usumaterjali. Teine pagulaspõlve jutluskogu ilmus õp. mag. Rudolf Kivirannalt pealkirjaga „Jumala armastuse vangid" (1959).

Sellest ajast alates on pidevalt ilmunud kristliku usu tõdesid ja väärtusi edasiandvaid jutlusteraamatuid järgmisilt autoreilt: õp. Uno Plank, praost Jaan Lattik, praost Karl Raudsepp, õp. Theodor Tallmeister, peapiiskop Johannes O. Lauri, õp. Otmar Pello, praost Richard Koolmeister. Kahelt autorilt on ilmunud rohkem kogusid, nimelt õp. Uno Plankilt ja praost R. Kivirannalt. Käsikirjana on ilmunud 1978. a. Connecticuti kog. a. 1971 surma läbi lahkunud õp. Aleksander Abeli 112-lk. „Valimik jutlusi ja luulet". Kõik jutluskogud on saanud hea vastuvõtu ja laialdase leviku osalisiks. Mõned üksikud eksemplarid on leidnud tee Kodu-Eestisse, kus, alates 1940, kommunistliku võimu perioodil ei ole ilmunud ühtki eestikeelset usuraamatut, kõnelemata suuremaist jutluskogudest, milles kajastuvad eesti rahva kristlikud, rahvuslikud ja kultuurilised tõekspidamised.

Rootsis loodi prof. Hain Rebase ja tema abikaasa Tiina nimeline toetusfond

Eesti Õppetooli külalisprofessor dr. fil. Hain Rebas jõudis koos perekonnaga möödunud nädalal Torontosse. Nad tulid Göteborgist New Yorgi kaudu ja viimase osa reisist tegid autoga USA-st. Nagu prof. Rebas ütles, ootab ta varem laevatranspordiga teele pandud pakke, et oma elamist korraldada uues ajutises kodus, südalinna lähedusse üüritud majas.

Rootsis, Kärr-Sämstadi suvekodus peeti lahkumiskoosviibimine, kus sõbrad ja tuttavad prof. Rebast ja tema abikaasat austasid erilise toetusfondi asutamisega, millele loodi vastav hoolekogu. „Prof. Hain Rebase ja tema abikaasa Tiina nimelise toetusfondi" eesmärgiks on arendada eestlaste mandritevahelisi kontakte.

Kotkajärve Metsakool lõpetas esimese kursuse

Kunstinäitus — videofilm — lõpupidu — ajuraju

Laupäeval, 15. augustil lõpetas Kotkajärve Metsakool tegevuse ühise lõunasöögiga, mille pakkus tegevust alustav Metsaülikool. Samal hommikul toimunud aju-rajul nentisid õpilased, et nad ei ole oma elus veetnud nii tihedat eestluse perioodi. Kursuse lõpp tähistab tegelikult metsakooli normaalse töö algust.

Metsakooli kaks nädalat möödus kiiresti ja tegevusrohkelt. Pühapäeval, 8. augustil kavatsetud väljasõit Huntsville asendati ringmängude pidustusega. Vanad eesti ringmängud vajavad elustamist, kuna need on tegelikult rahvatantsud nende jaoks, kes tantsu ei ole õppinud. Esmaspäeval saadeti kurvastades ära Rootsist saabunud juhendaja Mai Raud, kes koolis veedetud päevadega oli saanud kõikide lemmikuks. Kooli juhataja andis talle tänumärgiks ja mälestuseks kooli sõle.

Teisipäeval toimus Vello Salo villas õpilaste loodusvaatluse ja kunstiloomingu tulemuste näitus, mille seadis üles selle ala juhendaja Aarne Vahtra Harri Mürgi ja Vello Salo kaasabil. Näituse pidulik avamine avakõne ja suupistetega toimus õhtul.

Uute õppejõududena saabusid kooli Heino Susi ja Andres Raudsepp — ajaloo ja muusika juhendajad. Ellen Valdsaar, kelle erialaks on muistsed rahvapillid, oli neist koostanud ülevaatliku näituse ja tutvustas neid õpilastele soovitusega — õppida neid mängima. Reedel saabus kooli veel üks juhendaja — Jaan Roos — keda teenistuskohustused ei lubanud varem tulla. Kuna enam polnud aega tema ettekande jaoks, siis esitatakse see hiljem linnas. Jaan Roos asus kooli õppetegevuse video-filmimisele.

Reede õhtul toimus pidulik õhtusöök kooli lõpetamise puhul lillede ja küünlatulédega kaunistatud peamajas. Kooli pere kandis rahvarõivaid või kooli märgiga särke. Kooli juhataja tänas õpilasi tubli töö ja eeskujuliku eesti keele eest ning juhendajaid armastuse ja kohusetruudusega tehtud õppetöö eest. Ta nimetas, et kuigi meie töö lõpeb, on see tegelikult päris metsakooli algus. Meie oleme teinud eeltöid tulevaseks kursuseks. Kooli juhatajat tänas Heino Susi. Õpilased andsid juhendustpersonalile ja pereemale üle humoristlikud õnnitluskaardid.

Pidulauas istudes esitasid õpilased huvitava põimiku Hando Runneli luulest, mille järgi siirduti peamajja tantsima.

Laupäeva hommikul toimus ajuraju, kus tehti kokkuvõtteid kooli kahe-nädalasest tegevusest ja pandi tähiseid tulevase aasta kursuseks, kus on kasvatajateks ju praeguse kursuse õpilased. Õpilaste üldine arvamine oli, et nad ei ole oma elus veetnud ühtegi perioodi nii tihedalt eesti keele ja kultuuriga seotult. Õpilaste auks peab ütlema, et kooli aja kestel ei kasutatud üldse inglise keelt.

Laupäeva lõuna ajal toimus ühine lõunasöök koos kohale saabunud metsaülikooli rahvaga. Lauakõnes märkis metsakooli juhataja Heino Jõe, et ta annab täna kaks nädalat Kotkajärvel peetud eesti kultuuririnde üle uuele „väeosale". Metsaülikooli juhataja Olev Träss vastas tänusõnadega metsakooli organiseerijale ja lubas „rinde" üle võtta.

Metsakooli pere kokkutulek toimub septembris, kus antakse üle kooli sõled ja kooli õpiku lehed, mida juhendajad ei jõudnud trükikorda seada kooli ajaks.

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA
Eesti Rahvuslaste Kogu

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
5165 Yonge St.
Willowdale,
Ont. M2N 5P5
Tel. (416) 733-4515
733-4516
LILLEDE SAATMINE ÜLEMAAILMSES ULATUSES.
Eriti pulmadeks — värsked ja kunstlilled.
Matuseks — pärjad ja lillekorvid.
Puuviljakorvid.
Kinkeesemed — keraamika, puunikerdused, nahatööd, kuld- ja suures valikus merevaigust ehted.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.
Avatud: äripäevadel 9.00-6.00 p.l., laupäeval 9.00-5.00 p.l.

Arved Viirlaid

Kilde PEN juubelikongressilt

2.

Balti UN apellile annavad Luganos oma allkirja kõik, kelle poole pöördun. Ainsaks erandiks on delegaat kommunistlikust Hiinast. „Ei, ei — meie ei tee poliitikat PEN kongressil!" naeratab noor taibukas kolleeg. Selle toreda varju pärast, mis lõikab hetkeks ta ülisõbralikku naeratust, tasub küsimine end siiski. Ja selle kiire üle kanna pöörde pärast, nagu oleks paber kõrvetanud ta sõrmi. Sõnad meenutavad vene vaatlejate sõnu — PEN teeb liiga palju poliitikat. On nüüd küll äkki inglid rahus ja armastuses hõljumas, palmioksad peos!

Juudid, muhameedlased, budistid ja kristlased — kõik annavad oma allkirjad. Nende jumal on ilmselt tolerantsem . . .

AVASÕNAS

Omal moel meeldejääväks sündmuseks on ka sõit kuulsasse boheemlaste asulasse, idiüllilisse Asconasse. Kuna ootame retkest palju, siis on pettumus loomulik, sest me pole pakutavaks ettevalmistatud. seda eriti kunstinäituse osas „Tänapäeva suunad Itaalia-Sveitsi kunstis" Beato Berno kunstigaleriis.

Kui ungari luuletaja ning kunstiajaloolane Jeno Platthy (keda tunnen juba ülemaailmselt luuletajate kongressilt Taipeis 1972) jookseb demonstratiivselt kahe käega pead hoides galeriist välja, ei taipa me veel midagi. Kui jõuame aga ise kunstiteoste ette, haarab meid nõutus. Valdav enamus töödest on suuremõõdulised lõuendid, milles toonitatult lohakust ja hoolimatust nagu noorte moodides. Joonistamisoskus näib olevat patt, puhas värv — kui seda esineb — peab olema karjuvalt pealetükkiv. Enamus lõuendeist kujutab sõna tõsises mõttes plätserdusi, mis mõeldud esteetilise naudingu asemel vaatlejate ruumist peletamiseks.

Teine Ascona külastuse „nael" Monte Verital iga-aastase kirjandusauhindade väljajagamise tseremooniaga erineb eelmisest sellepoolest, et Lkujulisest saalist, kuhu oleme sardiinidena kiilutud. ei olé ülipikkade kõnede piitsutuses põgenemisvõimalust. Kõnesid ei tõlgita. Pererahva arusaamisel oleme vist kõik kolme päeva vältel selgeks õppinud itaalia keele. Osa hiljem saabunuid jääb saali eesruumidesse, kus nad ei näe ega kuule „suursündmusest" midagi. Nagu hiljem selgub, saab see osa koosolijaid viimastest esimesteks: nad on avastanud meid ootavad lauad suupistete ja veinipudelitega! Kuna enamus saalis istujaist on pärast pikki lende erinevatelt maadelt viimastel öödel maganud ainult 2-3 tundi, siis muutub silmade lahti hoidmine mõnelegi lootusetuks pingutuseks.

Kuidagi elatakse üle ka kongressi raskeim õhtupoolik, mille irriteerivuse viib keelepäralt ja istumisest kangestunud liikmeist ohtralt voolav vein koos suupistete-hõrgutistega.

Samas hoones Monte Verital on avatud ka veel Herman Hesse akvarellide näitus. Sellele kahjuks keegi tülpinud kirjanike tähelepanu ei pööra.

VENELASED

Kohal on pärast mõneaastast pausi järjekordselt vaatlejatena ka venelased. Kuna N. Liidus puuduvad demokraatlikul alusel kirjanike poolt rajatud sõprusorganisatsioonid, siis on venelased mitmel korral varemgi pinda sondeerinud ülemaailmsesse PEN-klubisse pääsemiseks. Ilmselt sooviksid nad kasutada internatsionaalset PEN-igi enda huvides nagu igat teist rahvusvahelist organisatsiooni; kuhu neile trügimisel uks avanenud. Seni on PEN-klubi põhikiri, mis toonitab kirjaniku isiku- ja loominguvabadust ning sõltumatust riigivõimust, olnud neile sissepääsu takistuseks. Samuti N. Liidu vanglates, vaimuhaiglates ja sunnitöölaagrites vaevlevad kirjanikud, kelle hulgas ka ajakirjanikuna meie Mart Niklus.

PEN rahvusvahelise presidendi, inglise kirjanik Francis King'i informatsioonil on venelate nõuded kasvanud: oma keskus igale keelele N. Liidus! King'i arvates tähendab see eri keskust igale N. Liidu nn. rahvusvabariigile, mis üsna loogiline. Isiklikult kardan, et siin seisab rahvusvahelisel PEN-klubil ees ootamatuid üllatusi. Samuti meil. N. Liidus on palju rohkem keeli kui rahvuslikke „vabariike". Seal on rahvusi, kel pole olnud kunagi oma riiki, ei autonoomset elamispiirkondagi, kuid nad kõnelevad oma keelt. Kas neis keeltes luuakse väärtkirjandust, pole vene Potjomkini külade poliitikas oluline.

Seda arvestades on võimalik, et osavate telgitaguste mahhinatsioonide tulemusena vallutavad need N. Liidu uued keskused internatsionaalse PEN-i Täiskogu istungeil koos satelliitriikide ja uute „rahvademokraatiatega" Ladina-Ameerikas, Aafrikas ja mujal absoluutse häälteenamuse (à la UN Täiskogu). Kui Luganos N. Liidu vaatlejad heidavad Francis King'ile ette PEN põhikirja vastast poliitika esinemist Täiskogu istungeil, siis tõeline politiseerimine ja „rahukampaania" nende sisseastumisel alles algab. Ei oleks ime kui venelased loovad PEN-keskused isegi ingerlastele ja teistele rahvastele, kelle kommunism hävitanud enam-vähem jäägitult. N. Liit on niisugune imepärane rahuriik, kus leidub tõesti rohkem keeli kui rahvaid, sest mõned rahvusgrupid ei ole gulagidest naasnud ja oma keelele lisaks kõnelevad nad nüüd ka veel inglite keelt!

Suur eestlaste sõber, Rahvusliku Hiina PEN-klubi esinaine, luuletaja Nancy C. Ing, Hilja ja Arved Viirlaiuga.

Hamburgi kongressil „ametlikku" vaatlejat N. Liidust polnud. Kuulu järgi viibinud aga PEN delegaatidega samas hotellis keegi salapärane vene tegelane ja hotelli lipuvardas lehvinud N. Liidu lipp. Meie delegaatide arupärimisele vastanud hotelli juhtkond ja teenistujad õlakehitusega. Kongressi lõpul kadunud lipuvardast aga kõhe soveti sirp ja vasar. Kas juhtum oli sõbralik signaal Läänest Itta? Kelle korraldusel?

„RISTIDETA HAUAD" OKSJONIL

Õhtusöögi juurde pärast kontserti Milano kuulsas ooperimajas sobib hästi ungari-ameerika luuletaja Jeno Platthy hõige üle suure ümarguse pidulaua:

„Tead, Arved, üks eksemplar sinu signeeritud romaani Graves Without Crosses müüdi hiljuti oksjonil kahesaja dollari eest! See oli Vassari tüdrukute poolt korraldatud oksjon nende kooli heaks — nad teevad seda igal kevadel."

„Kas sa teed nalja — minu raamat oksjonil?!"

„Eksemplar oli sinu pühendusega senaator Henry M. Jackson'ile, kes suri mõni aasta tagasi — "

Mäletan seda nüüd hästi — pikka kirja ning paari tema kõne teksti, millega nõukogudevastane Washingtoni osariigi demokraatlik senaator mulle vastas läkitatud kingituse eest.

Väike üllatav episood.

Mõtlen huvitavatele kohtumistele hiljem Viinis austria kirjaniku Joseph Peter Strelka 60-aasta sünnipäevapeol kahe tuhande aasta vanuses roomlaste poolt ehitatud hiigelkeldris 800-aastase maja all.

„Meie austerlased ei joo oma punast veini. Selle kvaliteet on nii halb, et kõlbab ainult ekspordiks."

Dr. Strelka on kuulus ja lugupeetud mees oma kodumaal — kas osalt sellepärast, et ta eluneb Ameerika ülikooli professorina võõrsil? Tutvusime alles jaanuaris 1986 New Yorgis, kuid me sõprus tundub olevat juba poole eluaja pikkune. Ta on austerlane nagu tahame austerlasi ette kujutada: jovaalne, alati muhelev, otsekui elaks sädelusega silmis oma igat päeva. Sõbrad üle maailma kirjutavad talle sünnipäevakingituseks kaks mahukat raamatut. Üks nendest esseekogu, teine luule- ja proosavalimik ligi viieltkümnelt autorilt. Mõlemad saksa ja inglise keeles, ilmudes Peter Lang Inc. väljaandel (Zürich, New York). Olen kingituses kaasas katkega romaanist „Kes tappis Eerik Hormi?"

LÕUNA-KOREA „PEKSUPINGIL"

Vahel leitakse kellegi nägematul niiditõmbel või hoopis juhuslikult kongressile oma peksupoiss. Möödunud aastal Hamburgis oli selleks — nagu kõikjal mujalgi — Lõuna-Aafrika. Eelnenud New Yorgi kokkutulekul rünnati — seda nii pererahva kui ka külaliste poolt — USA valitsust, eriti aga üheks peokõnelejaks palutud välisminister George Shultzi. Õnneks demonstreeris tookordne vasakpoolsete aktivistide rünnak kõige ilmekamalt just delegaatidele autoritaarsetest riikidest USA demokraatliku süsteemi absoluutset mõtte- ja sõnavabadust.

Luganos tõstetakse peksupingile Lõuna-Korea, kes on Hamburgis PEN Täiskogu istungil kinnitatud 1988. aasta kongressi korraldajaks. Kohe pärast ametlikku avatalitust Lugano Kongressihallis hakkab delegaatide hulgas liikuma kuuldusi, et Lõuna-Korealt tahetavat ära võtta kongressi korraldamise õigus nende diktaatorliku valitsuse inimõiguste rikkumise pärast. Kõneldakse isegi mingisugusest salajasest koosolekust mõni nädal tagasi, kus tehtud vastav otsus. Delegaatide hulgas on märgata elevust, murelikke või võiduröömsaid ilmeid. Käigus on aktiivne kampaania Lõuna-Korea vastu, häälte värbamine, avaliku rünnaku ettevalmistus.

(Järgneb lhk. 8)

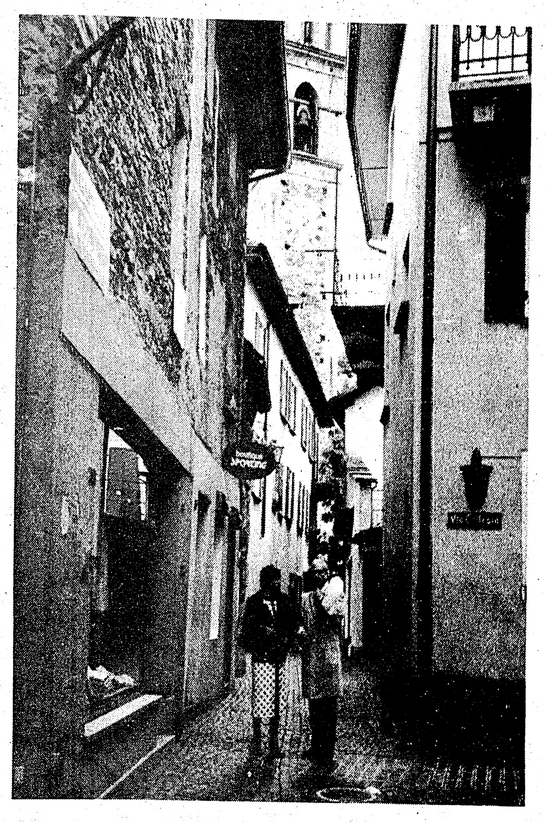

Arved Viirlaid boheemlaste linnas Asconas.

ARMAST

MIHKEL AER'u

sündinud 3. märtsil 1898 Muhus
surnud 16. augustil 1987 Willowdale'is

mälestavad sügavas leinas

abikaasa HILDA LOVISE
tütred ELVI ja NAIMA
OMAKSED Kodu-Eestis

OOTAMATULT LAHKUNUD ARMAST ABIKAASAT, EMA, VANAEMA JA ÄMMA

MAIMU KÕRESAAR't

(neiuna TOPS)
sündinud 2. aprillil 1923 Vajangul Eestis
surnud 13. augustil 1987 Torontos

mälestavad valusas leinas

... sinililled silmadele, —
kullerkupud kulmudele ...

VICTOR
ANDRUS
ANNE ja TÕNU
MARK ja PETER
SUGULASED Rootsis ning Kodu-Eestis

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
303 Jarvis St., Toronto, Ont. M5B 2C7
Praost Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930, kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 23. augustil kell 5 p.l. PÜHAPÄEVANE JUMALATEENISTUS.

Pühapäeval, 30. augustil kell 5 p.l. PÜHAPÄEVANE JUMALATEENISTUS.

Pühapäeval, 6. sept. pika nädalalõpu puhul jumalateenistust EI OLE.

Pühapäeval, 13. sept. SURNUAIAPÜHA JUMALATEENISTUSED Mt. Pleasant kalmistul kell 3 p.l. ja York kalmistul kivialtari juures kell 5 p.l. Muusikalises osas Estonia Orkester.

Pühapäeval, 20. sept. kell 11 h. KODUMAALT LAHKUMIST TÄHISTAV JUMALATEENISTUS.

ÕPETAJA SUVISED KÕNETUNNID on neljapäeviti kell 6–8 õhtul.

KIRIKU KANTSELEI on suvel (juuli ja august) avatud neljapäeviti kell 2–6 p.l.

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto, Ontario M4P 2L1
Õpetaja Andres Taul. Tel. 483-4103
Kantselei tel. 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387
Tel. kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 23. augustil kell 11 hommikul. Teenib õp. A. Taul.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 30. augustil kell 11 h. Teenib õp. E. Heinsoo.

Õp. E. Heinsoo on puhkusel 11. augustist kuni 29. augustini.

Õp. A. Taul'i kõnetunnid kolmapäeva hommikuti kl. 9.30–12 päeval, neljapäeva õhtuti kl. 6–8. Muul ajal telefoni teel.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.–6 õ.; neljapäeviti kl. 12–3 p.l.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur
72 Appleby Cres., Markham, Ontario L3R 4L2
Tel. 477-6246

PIIBLIPÄEVAD 21.—30. augustini 1987. Jumalateenistused ja piibliloengud toimuvad järgmiselt:

Laupäeval, 22. augustil kell 7.30 õhtul JUMALATEENISTUS. Kõneleb Harry Leesment. Solist Rael Laur.

Pühapäeval, 23. augustil kell 11 hommikul INGLISKEELNE JUMALATEENISTUS. Kõneleb Märt Vähi. Solist Susan Hartley. Laste kirik. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõnelevad Harry Leesment ja Jaanus Kärner. Naistrio.

Esmaspäeval, 24. augustil kell 7.30 õhtul JUMALATEENISTUS. Kõneleb Märt Vähi. Laulavad Evert ja Ingrid Söderholm.

Teisipäeval, 25. augustil kell 7.30 õhtul JUMALATEENISTUS. Kõneleb Harry Leesment. Solist Raul Pumber.

Reedel, 28. augustil kell 7.30 õhtul LAUAVESTLUS. Küsimusi võetakse vastu piiblipäevade ajal.

Laupäeval, 29. augustil kell 7.30 õhtul JUMALATEENISTUS. Kõnelevad Harry Leesment ja Endel Meiusi.

Pühapäeval, 30. augustil kell 11 hommikul INGLISKEELNE JUMALATEENISTUS. Kõneleb Harry Leesment. Laulavad Heli, Lehte ja Pilvi. Laste kirik. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõnelevad Märt Vähi ja Harry Leesment. Laulab koor Ülo Lindströmi juhatusel. Duett: Raul ja Ülo.

PIIBLILOENGUD: Esmaspäeval 24., teisipäeval 25., reedel 28. ja laupäeval 29. augustil kell 10–12 p. ja 1–3 p.l. Ühislõuna kell 12 p.

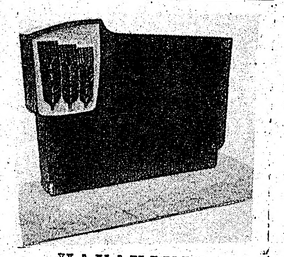

HAUAKIVID

Eesti ettevõte

YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St., Toronto, M4S 1Z9
(Davisville & Eglintoni vahel)

487-2147

MASTERCRAFT PAINTING & DECORATING
Läti-Eesti firma
Soodsad hinnad – 30 aasta praktika
Helistage 439-2538

KUULUTUSED

palume talitusele anda KUNI KL. 5 ESMASPÄEVA ÕHTUL, et kindlustada nende ilmumine järgmises lehes.

Eesti arst valvekorras

22. ja 23. augustil
dr. J. Marley 921-7777
29. ja 30. augustil
dr. T. Maimets 469-1322

Leinateateid

Reedel, 5. juunil maeti Inglismaal Leeds'i Lawns Wood surnuaiale Helmi Väljaots, kes oli sündinud 11. märtsil 1898 Tartu maakonnas ja suri 29. mail 1987 Leedsis. Matusetalituse pidas praost A. E. Aaviksaar.

Reedel, 12. juunil maeti Inglismaal Leicesteri Gilroes surnuaiale Vera Krull, kes oli sündinud 7. jaanuaril 1900.a. ja suri 7. juunil 1987.a. Leicesteris. Matusetalituse pidas praost A.E. Aaviksaar.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
30 Bards Walkway, Willowdale
Ontario M2J 4T9
499-6486
Jaan Andreller
943 Broadview Ave., Toronto
Ontario M4K 2R3
429-7984

„VABADUSE KUULUTUS"
RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL
kell 3–3.30 p.l.

Pühapäeval, 23. augustil kell 10 h. INGLISKEELNE JUMALATEENISTUS. J. Andreller. Kell 11 h. JUMALATEENISTUS. Kõneleb H. Leesment Austraaliast. Laulab noorte trio.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223.
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühapäeval, 23., augustil kell 11 h. JUMALATEENISTUS, kus teenivad pr. Szpiler, P. Mere ja E. Saraoja.

Teisipäeval, 25. augustil kell 11 h. PALVUS.

Kolmapäeval, 26. augustil kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND.

Pühapäeval, 30. augustil kell 11 h. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

OOTAMATULT LAHKUS MINU ARMAS ÕDE

ASTRID KWIATKOWSKI

sünd. Ainsoo
sündinud 11. juunil 1919 Eestis
surnud 12. augustil 1987 Sarasotas Floridas

Leinab kurbuses

ILSE ZEISIG

PUHKA RAHUS ARMAS

ASTRID

Leinavad

ELFRIEDE HUUM
ANNI ja ELMAR KOHLAP
LAINE ja FRED LANGVEE
KERSTI ja MART LEETMAA

LAHKUS MEIE ARMAS SÕBER

ASTRID KWIATKOWSKI

Mälestavad

TEA ja HANS HABICHT
REETA ja JUHAN KÖHLER
IRA ja PAUL LUNIN
MARIA ja UNO VAHTRIK

JULIUS TUULIK'ut

mälestavad leinas

RICHARD ja FRIEDA RAND
JAAN ja LINDA EPNER
EVALD ja ERNA LILLEBERG
REIN ja LY RANNALA
KALJO ja AASA RAND

ARMAST KOGUDUSE LIIGET

JULIUS TUULIK'ut

„... hävitanud surma
ja toonud valge ette elu
ja kadumatu põlve ..."

mälestab

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

Kõigile, kõigile, kes minu armast abikaasat ja sõpra

HEINO L. RIGA't

tema viimsele teekonnale saatsid, vennale perekonnaga ja minule suurt tuge ja lohutust osutasid.

Südamlik tänu.

EVI RIGA

ARMAST

MAIMU't

leinavad

Jehoova hoiab sinu väljumist
ja su tulemist nüüd ja igavesti.

ELLA ja ARNOLD
MARLENE ja TOOMAS
MIKK ja HEIKI

ARMAST

MAIMU KÕRESAAR't

mälestavad leinas

ELSA ja JUHAN

Avaldame sügavat kaastunnet Viktorile perekonnaga abikaasa ja ema

MAIMU KÕRESAAR'e

surma puhul

JÕEKÄÄRU TENNISKLUBI

KAUAAEGSET UNUSTAMATA ARMAST SÕPRA

INGRID PAULUS't

mälestavad sügavas leinas kaastundega abikaasale ja tütardele

JUULI ja PEETER

KAUAAEGSET ARMAST SÕPRA

BERNHARD FREIBERG'i

mälestavad kurbuses

LEIDA
REET, JAAN ja KATRINA
ANNE, KEVIN ja KRISTY

BUENOS AIRESES LAHKUNUD ARMAST

ERIKA PIRK'i

neiuna Jams
sündinud 21. augustil 1917
surnud 4. augustil 1987

mälestavad leinas

KOOLIÕED VILJANDI EESTI HARIDUSSELTSI TÜTARLASTE GÜMNAASIUMIST

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115 aasta teeninud Metropolitan Torontot, sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

LAHKUS IGAVIKKU

ALFRED JÜRMA

sündinud 17. augustil 1904 Eestis
surnud 12. augustil 1987 Torontos

Mälestavad sügavas leinas

ABIKAASA ja POEG

ARMAST

LOUIS TARANDI't

sündinud 26. märtsil 1911
surnud 2. augustil 1987

mälestavad kurbuses

abikaasa MELITA
TÜTRED perekondadega
ÕDE perekonnaga Vancouveris
OMAKSED Kodu-Eestis

ARMAST PEREKONNA SÕPRA

ALFRED JÜRMA't

mälestavad

LEO ja SYLVIA JUHANI
LEIDA KASK

VAIKSELT LAHKUS MEIE ARMAS EMA, VANAEMA JA VANA-VANAEMA

LEONTINE TAREMAA

sündinud 14. jaanuaril 1905 Tartumaal
surnud 10. augustil 1987 Stokholmis

Mälestavad sügavas leinas

HILJA ja INNAR
MARK, REET ja JAANUS
ERIK, LIINA ja MAARIKA

ARMAST KAUAAEGSET SÕPRA

ALFRED JÜRMA't

mälestavad kurbuses

ERNA ja VALTER RELVIK

PUHKA RAHUS VÄSIMATU TÖÖMEES

ARNOLD JÄRVISTE

Mälestavad leinas kaastöölised Commerce pangast

HELMUT AAVIK
EVALD ARUVALD
VIRVE BORGMAN
BRUNO FREIMAN
ESTHER KALKIS
MARTA KOOL
ENNO KOPLIMÄGI
VALLOT LINKVIST
JAMINA REINSALU
SIGRID RIKO
SAADE RISTMÄE
EDWARD ROISER
MARTA SILLAMAA
KIIRA SÜTIS
GEORG TERES
LEHTI VERRET
VERA VILUMETS

VAIMULIKUST PERSPEKTIIVIST

Peame ühtuma nendega, kes TEDA risti lõid. Nende tunnistus oli: „TÕESTI, SEE OLI JUMALA POEG!"

„VAADAKE, ET KEEGI TEID EI VÕTAKS SAAGIKS MÕTTETEADUSE JA TÜHJA PETTUSEGA, MIS VASTAVAD INIMESE PÄRIMUSELE, MAAILMA ALGJÕUDUDELE JA MITTE KRISTUSELE. SEST TEMAS ELAB KÕIK JUMALA OLEMISE TÄIUS IHULIKULT."

Koloslastele 2: 8,9.

MÄLESTAME LEINAS

ALFRED JÜRMA't

LAILA ja TOIVO JAAK

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

TEKSTIIL: linikud, linad, sohva padjakatted jne.
PUUST: seinataldrikud, kannud, kirstud jne.
EHISNAHATÖID: albumid, kirjaplokid, külalisraamatud, raamatukaaned, rahakotid jm.
HELIPLAADID ja KASSETID
RAAMATUD (ka lastele) ● EESTI LIPUD (suured) ● EESTI MAAKAARDID ● MAALID ● SEEBID ● KREEMID „Kamill" ● „RAKUDA" masseerijad ● POSTKAARDID jne.

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

ARMAST SUGULAST JA HEAD SÕPRA

KRISTJAN PALUSALU

mälestab kurbuses

perekond MERIORG

LAHKUS MEIE KALLIS SÕBER

ARNOLD JÄRVISTE

Mälestavad

OLGA ja EDUARD RIISNA
KARL TAAGEPERA
VOLDEMAR TAMMEMÄGI
RODA TIELS
ELLET ja JÄÄN WAIN

ARMAST NOOREPÕLVE SÕPRA JA KLASSIVENDA TALLINNA ÕHTUGÜMNAASIUMIST, AGRONOOM

JULIUS KASS'i

surnud 16. VI 87 Kanadas

mälestab kaasabiturient samast gümnaasiumist

RUDOLF KIVIMÄGI

MEIE ARMAST ONU

ARNOLD JÄRVISTE't

mälestavad

ANNE ja EDDY KUNGLA
ELNA KUNGLA

Meie Elu

ÜKSIKNUMBRID ON MÜÜGIL:

TORONTO
Rooneeme pagariäri ..... **484 Queen St. W.**
„Meie Elu" talituses ..... **958 Broadview Ave.**
Broadview Delicatessen ..... **141 Danforth Ave.**
Viking Foods ..... **133 Laird Dr.**

THUNDER BAY
Finnish Book Store ..... **168 Algoma St.**

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. ● Tellige ja lugege „MEIE ELU". ● Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. 24.00, 3 k. $15.00. ● USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. bu Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00. ● Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $39.00, 6 k. $19.50, 3 k. $9.75. USA-sse 1 a. $48.00, 6 k. $24.00, 3 k. $12.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $93.00, 6 k. $46.50, 3 k. $23.25.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga,, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

MARJORIE RICHARDSON, MOTHER OF

MARIE CHRISTINE ABE

WISHES TO EXPRESS HER APPRECIATION TO FAMILY MEMBERS AND FRIENDS FOR THEIR SYMPATHY AND UNDERSTANDING DURING HER DAUGHTER'S ILLNESS AND DEATH JULY 2, 1987.

LUGUPEETUD JA ARMAST KLUBI LIIGET

HERMI NIGLAS't

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:

M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor

733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

Südamlik tänu kõigile, kes meie abikaasa, isa ja vanaisa

HERMI NIGLAS'e

matusetalitusest osa võtsid. Täname õpetaja Edgar Heinsood, solist Tamara Norheim-Lehelat, organist Asta Mitti, Eesti Ohvitseride Kogu ja Kalevi Skautlipkonna esindajaid järelhüüete eest ja kõiki, kes meile kirja teel kaastunnet avaldasid.

LESK ja POEG perekonnaga

Henn Ründva 75-aastane

Henn Ründva on sündinud Tartumaal 9. aug. 1912. a. Tegutsenud kooliõpetajana Viljandimaal. Hiljem Paides keskkooli ja gümnaasiumi riigikaitse õpetajana. Oli Eesti vabaduse eest võitleja Omakaitses ning idarindel. Uskumatuna näis, et maakera Hennu eluaja jooksul on 75 korda ümber päikese keerlenud, kuna juubilar ikkagi omab noorusliku välimuse, hinge ja olemuse. Isakodu looduse poolt kaasa antud ilumeel on mõjutanud Hennu iseloomu. Tast kasvas mõtlejatüüp, kes reageerib üldsusele, kellel on oma võimete kasutamisoskus.

Henn Ründva on kasvatanud noortesse eestluse identsust, süüdanud eestluse leegi, olles ise samal ajal kui küünal, mille leek põleb igavesti. Kolleegid imetlevad Hennu kui võlurit, kes oma oskusega kõnelda lastele ja teismelistele on haaranud ja kaasa elama pannud noori. Noored kuulavad Henn Ründvat huviga ja austavad teda. Tast räägivad endised õpilased, praegused lastevanemad, kuidas ajalootunnis Henn näitlikult seletas eesti vabadusvõitluse lahinguid. Juhatajana Jõekääru suvekodus püüdis ta noortesse sisendada loodusarmastust, elutarkust; et elus midagi saavutada, tuleb selleks ka vaeva näha. Elust endast leidis Henn Ründva huvitavaid mõtteid ja näiteid, milliseid ta elustas klassitundides, Jõekääru lõkkeõhtutel kui ka kõnepuldis aktustel.

Hennu kõrval on seisnud sirgelt, väärikalt ta tubli abikaasa Helmi.

Sünnipäevapidu peeti Ründvate suvekodus Jõekäärul kuhu juubilari õnnitlema olid tulnud sugulased, sõbrad ja kolleegid. Oma isast kõneles Henn Ründva juunior, vaimulik sõnavõtt oli pastor Edgar Heinsoolt, Jõekääru Ühingu poolt kõneles hr. Matiisen, Toronto E.S. Täienduskooli kolleegidest Edgar Marten, Hella Leivat ja Valdek Lenk. Verner Aadler oli juubilarile pühendanud luuletuse:

HENN RÜNDVA
Kõnele edasi noortele sellest maast,
kust pärineb su veri, su elulaad.
See on Läänemeres asuv maalõik,
mille vabadusest oleneb maailmas
kõik!
Ärgu kustugu Su huvi eestluse
tuleviku vastu,
me ühiskonna hüvanguks, koos aja-
looga edasi astu!

HELLA LEIVAT

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Victor Kull ja Linda Lembra, kaks Londoni noort eestlast, abiellusid 29. mail Hackney perekonnaseisuametis. Järgneval koosviibimisel näisid ligikaudu pooled kuuekümnest pidulisest olevat noored, kes selleks sündmuseks kogunesid üle Inglismaa Londoni.

Pulmareisiks siirdus noorpaar mõneks nädalaks Kefallinia saarele Kreekas. Olles riigiametnikud, kingiti neile abiellumise puhul viis päeva lisapuhkust.

Laup., 9. mail õnnistati St. Paul's kirikus, Leicesteris, Inglismaal, praost A. E. Aaviksaare poolt Uku Kristjan Toom ja Lii Toom.

Mare Määr, kes elab Shipstonis, Warwickshires, Inglismaal, on asutanud isikliku firma „Calligraphy Art and Design", valmistades kõrgekvaliteedilisi õnnitluskaarte. Kohalikule ajalehele antud usutlusel ütles ta muuhulgas, et tal on kavas õnnitlus- ja tervituskaarte varustada toiduretseptidega.

37-aastase Mare emapoolne vanaisa, kes oli Eestis fotograafiks, tegeles omal ajal samuti õnnitluskaartide valmistamisega.

Abiks perenaisele

Külmutatud lõhekala

Sügavkülmutatud lõhe on suurepäraseks suvetoiduks. See on kergesti seeditav, kõrge toiteväärtusega ja küllaltki maitsev. Sobib hästi soolamiseks.

EESTIMAITSELINE SOOLALÕHE

Käsitlusel on sügavkülmutatud lõhe kiirelt sooldumine — täna soola, homme söögilauale. Igal rahval oma maitse. Eestlane ei tarvita lõhe soolamisel soola sama palju kui suhkrut. Meie võtame: 1 kg lõhele 2 triiki-spl meresoola jämedat soola ainult 1-2 tl suhkrut, vähe tambitud pipart kuid palju tilli. Muuseas — Eestis tarvitati palju tilli, see oli odavalt kättesaadav ja kasvas, võiks ütelda, sama hästi kui umbrohi.

Lõhet sügavkülmutusest välja võttes, lasta seda sulada ainult nii palju, et võimalik oleks selgroogu ja luid terava noaga ära lõigata. Hõõruda üle soolaga.

Siis panna kaks kalapoolt nii kokku, et sisemised pooled jäävad vastamisi — ühe seljaosa vastastikku teise kõhuosaga. Vahele panna tilli. Lõhe panna kaussi, värskete tillilehtede vahele, kerge vajutis peale. Sooldumise vältel pöörata mõnel korral ühelt küljelt teisele. Säilub värskena külmas hoiuruumis 5-6 päeva.

LÕHESALAT

Segada õrnalt umbes 3 dl tükeldatud soolalõhet, 1 dl noaga peeneks hakitud toorest lillkapsast, 1 dl pleekselleri tükeldatud varsi, valiku kohaselt kas 1 dl värsket kuubistatud kurki või õuna.

Salatikauss vooderdada kargete salatilehtedega ja salatiained tõsta kaussi. Piserdada vineegerkastmega ja lauale esetada ka hapukoort mis maitsestatud majoneesiga ja hakitud tilliga. Serveerida röstitud saiaga ja võiga, eelsöögiks või einetoiduks.

LÕHE MUNAHÜÜBEGA JA KRUTONGIDEGA

Ühele isikule võiks arvestada 125-150 g kergeltsoolatud lõhet. Lõhe pind maitseainetest puhtaks kaapida ja lõhe lõigata poolviltu õhukesteks viiludeks, naha küljest lahti. On hea teada, et hõlpsam on lõigata hästi õhukesi viile kui lõhet on enne viilustamist hoitud umbes 50 minutit sügavkülmutuses.

Lõheviilud seada ilusa kuhjana keset vaagnat, kaunistada tillilehtedega ja sidruniviiludega. Valmistada munahüüve mida serveerida erinõus. Lisandiks anda saiakrutonge. Sobib eineks või kergeks lõunasöögiks.

MUNAHÜÜVE

See on n-ü. toekas munahüüve (mitte prantsuse köögist) kuna retseptis on ka jahu. Neljale isikule arvestada 3 muna, 2 sl jahu, 1/2 tl soola. Klopida kahvliga ühtlaseks, siledaks seguks ja segada 4 dl piimaga. Pannil kuumutada 1 sl võid ja munasegu valada pannile. Kuumendada nõrgal kuumusel, kogu aeg aeglaselt segades puukahvliga, kuni munad on õrnalt hüübunud. Hüüve ei tohi kaotada mahlakust – seda näeb „silmaga".

SAIAKRUTONGID

Krutongideks teatavasti nimetatakse koorukeseta lauasaia, lõigatud viiludeks, kolmnurkadeks või kuubikuteks. Pannile, kuumasse võisse panna saiakuubid, mitte väga paksult ja praadida segades kollaka pruuniks. Serveerida kohe. Ühele inimesele arvestada umbes 150 g lauasaia või — eesti rukkileiba.

SOOLALÕHE HEERINGA MOODI

Soolalõhe ilma nahata, lõigata põiki 2-3 cm laiusteks viiludeks ja seada vaagnale. Katta maitsestatud hapukoorega (sool, sinep või mädarõigas, pisut suhkrut), kaunistada munaviiludega ja hakitud murulauguga. Serveerida soojade k edetud kartulitega, või ja eesti leivaga. Sobib lõunasöögi peatoiduks mille järelsöögiks oleks näiteks mustikad koore-piimaga ja suhkruga, marjasupp jäätisega või muud taolist. Või näiteks järgnev kook kohviga.

MUSTIKAKOOK VAHUKOOREGA

150 g võid hõõruda vahule 1,5 dl suhkruga. Lisada ükshaaval ja vahustades 2 muna ja siis 2,5 dl jahu segatud 1 tl küpsetuspulbriga. Lahtiste külgedega tordivorm määrida võiga, raputada üle riivsaia ja taigen tõsta vormi. Umbes 2-2,5 dl mustikaid või teisi väikseid marju asetada taignale. Peale panna 15 kooritud

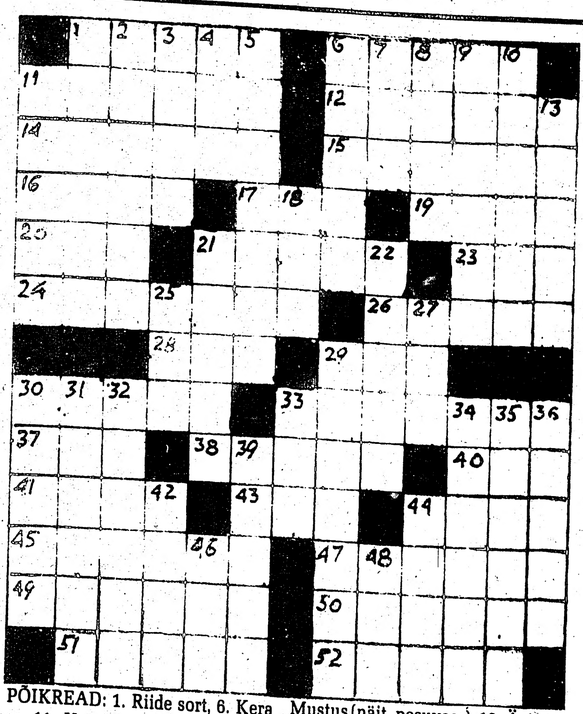

(koorimiseks hoida mõni minut keevas vees) jämedalt hakitud mandlit ja ülejäänud raputada 2-3 spl pärlsuhkrut. Küpsetada 175 kraadis umbes 50 minutit. Võib serveerida vahustatud koorega, mis maitsestatud vanillsuhkruga. ELLEN ROOSME (EPL)

PÕIKREAD: 1. Riide sort, 6. Kera sees, 11. Varajane, 12. Uhtmas, 14. Tundis isu, 15. Kiskuma, tõmbama, 16. Karjapasun, 17. Tuvikese, murdeliselt, 19. Loo endale kujutlus, 20. Enda, lõunaeesti murdeliselt, 21. Kauni, 23. Artikkel saksa k., 24. Vorm sõnast sisu, 26. Paekivist, 28. Madu, sau, 29. Järelliide, teatavate kirjanduse-, kunsti-, filosoofia jm. voolude ühine nimetus, 30. Karbi, 33. Täpsuskütt, täpsuslaskur, 37. Ajamine, kihutamine, rutt, 38. Õhukene puuliist, 40. Koht Tallinna ligidal, 41. Ajab naerma, 43. Taim, mis kasvab õige suureks, 44. Loom, kes Kalevipoega õpetas, 45. Nende peale saab asetada asju, 47. Suurel kaubitsemisepaigal, turul, 49. Kala, mida siin ei leidu, 50. Lukule, 51. Kartser, 52. Ese, mis igas sepikojas, (tagurpidi).

PÜSTREAD: 1. Summa, mille võrra tulud ületavad kulud, käändes, 2. Diskuteeris, 3. Veoõng, vedel, 4. Naisenimi, 5. Jutuajamine, vestlemine, 6. Aiandustegelane Torontos, 7. Ehteasi, 8. Soo, 9. Lämmastikuühendeid, 10. Tugipost, 11. Varjus, 13. Mustus (näit. pesuvees), 18. Äsja tarvitusele võetud, vastne, 21. Ühel kreekakeele tähel, 22. Konts, 25. Sama mis 18., käändes, 27. Sõjaajal populaarseks saanud ameeriklase nimetus, 29. Ajurabandus, käändes, 30. Kaevatud laevatee, 31. Maapealne, maine, üürike, 32. Tõke, pais, ka kirja vahemärk, käändes, 33. Uss, madu, 34. On uksel ja aknal, käändes, 35. Inimese tegevusala, spetsialiteet, 36. . . . rull, . . . film, käändes, 39. (keele) tipp, (astr.) — punkt taevaskeral, mille suunas liigub taevakeha, 42. Donau lisajõgi, 44. Selle moodustavad järjekorda ootajad. 46. Vaikuse nõudmiseks läbi hammaste surutud õhuvoolust tekitatud hääl, 48. Silmus, ka kuiv rohumaa. O.H.

(Lahendus järgmises lehes)

EELMISE NÄDALA RISTSÕNADE LAHENDUS

PÕIKREAS: 1. Kokla; 5. skaut; 9. vana; 10. vea; 12. Alle; 13. haarama; 14. ar; 15. nagu; 18. uut; 19. egas; 21. emased; 23. aurama; 25. purjus; 28. vanker; 32. arve; 33. ude; 34. aare; 36. sündima; 38. aa; 39. nadu; 40. Eos; 41. linn; 42. elusa; 43. emane.

PÜSTREAS: 1. kuldne, 2. oad; 3. lahkus; 4. aer; 6. kaader; 7. ula; 8. Teresa; 10. valud; 11. aasta; 16. Amuur; 17. ga; 20. amper; 22. edu; 24. USA; 25. parane; 26. Jeesus; 27. Sunne; 28. venis; 29. napalm; 30. ka; 31. rebane; 35. tal; 37. don; 38. Ann.

UUS SEISUKOHT INFORMATSIOONI AVALDAMISE KOHTA SEOSES ADOPTEERITUD LASTEGA

Mitte kõik adopteeritud lapsed soovivad teada, kes nende päris-vanemad on.

Aga neile, kes soovivad teada, vastava informatsiooni leidmine on olnud raske ja sageli lõpptulemused mitte-rahuldavad.

Samasugune olukord kehtib vanemate, vanavanemate, vendade ja õdede kohta, kes otsivad aastaid varem adopteerimisele antud last.

6. juulil, 1987. a. tehtud muudatused adopteerimise seadustes on muutnud adopteerimisega seotud informatsiooni hankimise protseduuri.

Mitte-identifitseeritavat informatsiooni, kui seda on olemas, näiteks päris-vanemate tagapõhja või nende arsti ajalugu, antakse täiskasvanud (18. a. või vanem) adopteeritud isikutele, kui nad seda nõuavad. Samuti antakse mitte – identifitseeritavat informatsiooni adopteeriva perekonna kohta adopteeritud lapse päris-sugulastele kui nad seda nõuavad.

Informatsiooni, mis identifitseeriks täiskasvanud adopteeritud last või lapse päris-sugulast antakse välja ainult, kui mõlemad pooled vabatahtlikult annavad oma nimed Adoption Disclosure Register'isse ja annavad nõusoleku oma nimede avaldamiseks. Vanemate nõusolek, kes on lapse adopteeriad, ei ole vajalik.

Kui päris-sugulased ei ole endid registreerinud Adoption Disclosure Register'is, siis täiskasvanud adopteeritud laps võib paluda nende üles otsimist. Ülesotsimine toimub täieliku konfidentsiaalsusega. Kui päris-sugulasi leitakse, nemad võivad keelduda oma nimede avaldamisest.

Seisukohad ja eriarvamused seoses adopteeritud laste ja nende päris-sugulaste nimede avaldamisega on mitmesugused ja tihti komplitseeritud, mille tõttu valitsus pakub vastavatele isikutele teadlikku nõu. Informatsiooni saamine võib olla aegavõttev, sest paljud on avaldanud soovi sellise informatsiooni saamiseks.

Kõik need uued menetlused on ära toodud inglise – ja prantsuskeelses tasuta broshuuris. Palutakse kontakti võtta kohaliku Children's Aid Society'ga või kirjutada: Adoption Information Unit, 700 Bay, 2nd Floor, Toronto M7A 1E9. Torontos helistada 963-0709. Mujal Ontarios võib helistada tasuta 1-800-387-5477.

Ministry of Community and Social Services
Ontario

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

Kilde PEN . . .

(Algus lk. 5)

Korea arvukas delegatsioon ei paista olevat häiritud. Nii vähemalt näib. Kaug-Ida rahvaste näod on meile rasked lugeda. Ehkki korealased peavad end soome-ugrilaste hõimudeks, on meie ühisteks omadusteks kõigepealt kommunismivastane hoiak, ausus ja töökus. Seega siis küllat põhja üksteise mõistmiseks ja sõpruseks. Viimases on korealased sama truud nagu soomlased. Igal juhul on rünnak L.-Koreale kaudselt rünnakuks ka meile.

Ehkki Lõuna-Korea sõjaväevalitsus pole ideaalne, on meile ju absoluutselt vastuvõtmatu valitsus poolsaare põhjaosas. Lõunas võivad üliõpilased ja rahvas demonstreerides avaldada oma rahulolematust ja saavutada muudatusi. Põhjas lasub poliitiline hauarahu, kus piltlikult isegi kõrs ei liigu. Poolsaarel, kus seisavad miljonilised hambuni relvastatud armeed vastamisi ja kus vaenlase rünnaktankide hiigelkoondised Lõuna-Korea pealinnast ainult paari tunni sõidu kaugusel, sellel maailmarahu vaekausil kehtivad teised julgeolekureeglid kui Kopenhaagenis või San Franciscos. Seda eriolukorda mõistavad ainult need, kes ise olnud osalised Korea sõjas või on kaotanud oma maa jõule, kes kasutab Põhja-Korea ja Vietnami kolhoosnik-sõdurit oma maailmavallutamise kahurilihaks.

Eesti PEN-keskuse hääl kuulub kindlalt Lõuna-Korea kolleegidele.

Luganos aeglaselt päevavalgele immitsev poliitiline heitlus muutub ametlikuks alles Täiskogu eelviimasel istungil ettepanekuga kongressi äravõtmiseks Lõuna-Korealt. Sõnasõda lõpeb päev hiljem toimunud hääletusel vasakpoolsete „idealistide" lüüasaamisega häälteenamusel, mida keegi ei osanud oodata.

TÕHUS KAITSE

Kaalukeele liikumisele korealaste kasuks teevad ülimaid pingutusi Lõuna-Korea PEN-keskuse esimees ja sekretär ise. Mõlemad on noored ja intelligentsed mehed, kes tõrjuvad iga vaenlase rünnaku soliidselt ja mõjuvalt, kaitstes oma väiteid faktidega. Nende imposantseks „advokaadiks" on Korea rahva suur sõber, internatsionaalse PEN-i üks asepresidente René Tavernier, rahvusvaheliselt tuntud luuletaja ning Prantsuse PEN-keskuse esimees. René Tavernier on kahtlemata Lugano kongressi üks silmapaistvamaid kujusid. Kuidas ta suudab haige mehena, vaevalt võimeline liikuma, anda juubelikongressile ja oma sõprade kaitseks otse üliinimliku panuse, see on näide ühe inimese vaimsest suurusest. Hästi ettevalmistatud rünnakust Lõuna-Korea vastu ja selle edukast tõrjumisest võiks kirjutada romaani.

Naispeaosaliseks korealaste kaitsjate hulgas on Taipei PEN-keskuse esinaine, poetess Nancy C. Ing, keda eestlastel au tunda 1964 New Yorgis peetud kongressist saadik. Lugupeetud ning paljude poolt armastatud hiinlanna sõnavõtt on emotsionaalne, ent mõjuv. Ta juhib tähelepanu sellele, et juhul kui Korea jääb kaotajaks, ei ole varsti Kaug-Idas ühtki PEN-klubi, kes oma maadel tõeliseks sõna- ja mõttevabaduse valvuriks. Mõtlen teda kuulates loomulikult ka meie, baltlaste olukorrale.

Üllatustunnistajana kaitsjate poolel esineb Ivory Coast'i keskuse sekretär Leon Maurice Anoma Kánie. „Kongressi äravõtmine Lõuna-Korealt oleks näkkulöögiks kõikidele kolmanda maailma riikidele. See oleks rahvusvahelise kirjanike organisatsiooni vastutustundetu lõhkumine nende poolt, kes ei ole võimelised nägema tehtud kahju ulatust ega küsi oma tegude tagajärgi." Musta härrasmehe prantsuskeelne seisukoht on resoluutne, esitatud elegantsi ja suursugususega, mida olen vareminigi imetlenud Elevandiluurannniku saadikute juures.

Lausa „kuulipildujalikult" esineb rünnakute tõrjumisel — ja seda just oma ootamatu-üllatava agitaatorliku stiili tõttu — Vietnami eksiilkirjanik Tran Thanh Hiep. Ta südikus meenutab mulle ta rahvuskaaslast, Indo-Hiina luuletajat, keda kohtasin esmakordselt UN-i vastuvõtul 1964. Mõlemas leegitseb annus fanaatilist patriotismi, mis viis mu luuletajast sõbra tõenäolikult surma. (Ta jäi pärast USA vägede väljatõmbumist maha oma kodulinna, Saigoni

Poliitilistes vägikaikavedamistes Täiskogu istungeil esineb vahel kuriioosumlikke olukordi ja lahendusi, niivõrd kindlad on nad olnud oma võidus. Täiskogu viimase istungi lõpul saalist väljudes on mõnigi nägu hall ja sünge demokraatia võidust.

Pole ka imestada, sest algatus kongressi äravõtuks Lõuna-Korealt tuli grupilt USA vasakpoolsetelt penlastelt!

Tõenäolikult peitub igas vasakpoolses „idealistis" suur egoist ja türann, kelle käes võim võtmeks maapealsesse põrgusse.

(Järgneb)